

VAKOK VILÁGA

LXXXI.
évfolyam
5. szám

2020.
május

 MAGYAR
VAKOK ÉS GYENGÉNLTÁTÓK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Tartalomjegyzék

Házunk tájáról

- 3 Tájékoztató: elmarad a küldöttgyűlés, későbbre halasztódik a tisztújítás
- 4 Kiemelt beruházás lett az MGVYOSZ székház felújítása
- 4 Az MGVYOSZ használhatja a vadonatúj Toyota Proace City Verso első hazai példányát
- 6 A Távszem nyerte el a SozialMarie 2020 közönségdíját
- 7 Virtuális világnap – Otthonról ünnepeltük a vakvezető kutyákat
- 8 Adomány a vakvezető kutyák képzésére

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

- 9 A lány elindult megkeresni az időt
- 10 A hangomat adom – Bemutatjuk Magony Zsuzsanna felolvasót
- 13 Anekdoták híres emberekről 7
- 16 Versvilág – összeállította Árvay Mária
- 24 Wass Albert: Nagypám tanítása
- 26 Ady menyasszonya írt róla riportot, Herczeg Ferenc méltatta költészetét
Csokonai Vitéz Gizella szomorú élete

Első a család

- 29 A Braille-bizottság 2011 óta végzett tevékenységének rövid áttekintése
- 32 Az egyesületek működésére vonatkozó eltérő szabályok veszélyhelyzet idején
- 34 Újabb, munkavállalókat is érintő rendelkezések láttak napvilágot
- 36 Változó egészségügyi szolgáltatás, gyógyászati segédeszköz elektronikus vényre
- 39 Törvénymódosítás a felsőoktatásban a veszélyhelyzet miatt

Társas barangoló

- 41 Kapitány a fedélzeten 3. rész

Meghívók, közlemények, hirdetések

- 48 Maszk-adomány – A Fény Alapítvány mindenkitől türelmet kér
- 49 A próféta léptei 2020 irodalmi pályázat eredménye
- 50 Vakmissziós csendes hét

Házunk tájáról

Tájékoztatás: elmarad a küldöttgyűlés, későbbre halasztódik a tisztújítás

A koronavírus-járvány miatt elrendelt veszélyhelyzetre tekintettel az MVGYOSZ 2020. évi küldöttgyűlése elmarad. Az alábbiakban dr. Nagy Sándor elnök tájékoztatását olvashatják az éves beszámoló elfogadásáról és az idén esedékes tisztújításról.

Az MVGYOSZ elnökségének 5/2020. (I. 29.) számú határozata szerint 2020. május 21. napjára összehívandó küldöttgyűlés a 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzet miatt elmarad. Az elmaradó éves és választó küldöttgyűlés kapcsán az MVGYOSZ elnökeként a vonatkozó kormányrendeletekben foglalt rendelkezéseknek megfelelően az alábbiakról intézkedtem.

A 2020. április 10. napján megjelent, „A veszélyhelyzet során a személy- és vagyonegyesítő szervezetek működésére vonatkozó eltérő rendelkezésekről szóló 102/2020. (IV.10.) Korm. rendelet” (a továbbiakban: „kormányrendelet”) értelmében a szövetség elnöksége az MVGYOSZ 2019. évi beszámolójának és közhasznúsági mellékletének elfogadására jogosult, mivel szervezetünknel, illetve küldötteinknél nem adottak sem az elektronikus részvétellel történő küldöttgyűlés megtartásának technikai lehetőségei, sem az ülés megtartása nélküli határozathozatal feltételei. Ennek megfelelően az MVGYOSZ 2019. évi beszámolójának és közhasznúsági mellékletének elfogadásáról – a kormányrendelet felhatalmazása alapján – a szövetség elnöksége dönt. Az elnökség vonatkozó döntéséről természetesen tájékoztatást fogunk adni.

Az elnökség által a 2019. évi beszámoló és közhasznúsági melléklet elfogadásáról meghozandó határozatokat a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően tesszük közzé. Ezen határozatokat a veszélyhelyzet megszűnését követően legfeljebb 90 napon belül kötelezően összehívandó rendkívüli küldöttgyűlés napirendjére fogjuk tűzni, mely kérdésekben a rendkívüli küldöttgyűlés utólag fog döntést hozni. Ugyanezen a rendkívüli küldöttgyűlésen kerül sor a 2020-ban esedékes tisztújításra is. A kormányrendelet adta felhatalmazás értelmében az MVGYOSZ jelenlegi választott tisztségviselőinek megbízatása a veszélyhelyzet megszűnését követő legfeljebb 90. napig automatikusan meghosszabbodik.

dr. Nagy Sándor elnök

Kiemelt beruházás lett az MVGYOSZ székház felújítása

A szövetség Hermina út 47. sz. alatti székházának felújítása szempontjából igen kedvező döntés született, melyet kormányrendeletben hirdettek ki. A kiemelt beruházási státusz sok tekintetben megkönnyíti és meggyorsítja a felújítás folyamatát.

A már 2018-ban elindult előkészítési folyamat ezzel új lendületet kapott. Jelenleg a beruházás engedélyezési terveinek elkészítése zajlik, amely előfeltétele a közbeszerzés kiírásának.

Tekintettel arra, hogy a székház műemlék épület, a tervezési folyamat során számos szigorú feltételnek kell megfelelni és több hatóság szakvéleményeire, engedélyeire is szükség van. Ezen eljárások meggyorsítása és megkönnyítése érdekében kérvényezte az MVGYOSZ, hogy a felújítást, valamint a műemlék épülethez csatlakozó új szolgáltatóház építését kiemelt beruházássá nyilvánítsa a kormány. Az erre vonatkozó döntést a 149/2020. sz. kormányrendelet tartalmazza, mely április 23-án jelent meg a Magyar Közlönyben.

Közösségünk számára nagy öröm, hogy az MVGYOSZ ez ügyben tett erőfeszítéseit siker koronázta. Ez a döntés hozzásegít bennünket ahhoz, hogy a műemlék székházat akadálymentesítsük, valamint hogy az új szolgáltatóházat a korábbi toldalék épülettel azonos területen újáépíthessük. Reményeink szerint, a közbeszerzési eljárás sikeres lefolytatását követően, a felújítás akár már az idei évben elkezdődhet.

dr. Nagy Sándor elnök

Az MVGYOSZ használhatja a vadonatúj Toyota Proace City Verso első hazai példányát

A látássérült emberek mindennapjait a legváltozatosabb módokon segítő Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége lett a Toyota vadonatúj, slágervárományos modellje, a Proace City Verso első magyarországi példányának tulajdonosa.

Az április 30-án átadásra került új autó a koronavírus-járvány miatt megnövekedett teendők végrehajtásában most különösen nagy szolgálatot tehet, de az általános működés során is rengeteg feladatot lát majd el.

A Toyota Central Europe Kft. támogatásával április 30-án az Emil Frey Toyota Autócentrum budapesti telephelyén került átadásra az MGVYOSZ részére a vadonatúj Toyota Proace City Verso első magyarországi példánya. A látássérült emberek számára nyújtott online távsegítő szolgáltatástól

kezdve a vakvezető kutyák kiképzésén, a jogi tanácsadáson, a vak és gyengélátó emberek önálló életvitelét megkönnyítő segédeszközök beszerzésében, karbantartásában és használatuk elsajátításában történő segítségnyújtáson és az akadálymentesítési tanácsadáson át az ingyenes Braille- és hangoskönyvtár üzemeltetéséig a szolgáltatások elképesztően széles tárházát nyújtó MGVYOSZ számára nagyon jól jön a támogatás. Az autó a mindennapi teendők ellátása során is folyamatos használatban lesz, a koronavírus-helyzet miatt megnövekedett logisztikai feladatok (legyen szó akár a segítő szolgáltatások biztosításáról, akár a kutyakiképzés támogatásáról) azonban még komolyabb igénybevételt jelentenek majd. Éppen ezért, amint arra dr. Nagy Sándor, az MGVYOSZ elnöke rámutatott, az autó biztonságossága, tágassága és praktikus használhatósága, helykihasználása mellett fontos szempont volt a kiválasztásakor az ahhoz sztenderden járó 250.000 km-es garancia is.

„Nagyon hálásak vagyunk a Toyota Central Europe és az Emil Frey Toyota Autócentrum támogatásáért, amely hihetetlenül fontos segítséget nyújt majd nekünk a mindennapokban, a jelenlegi helyzetben pedig még inkább felértékelődik. Különösen örülünk annak, hogy a jövőben ilyen megbízható, biztonságos és nem utolsósorban praktikus helykihasználást lehetővé tévő autóval végezhetjük a látássérült emberek szolgálatát, ezek ugyanis a logisztikai feladataink ellátásában kiemelten fontos szempontok.” – fogalmazott dr. Nagy Sándor, az MGVYOSZ elnöke.

A nagycsaládos autóvásárlási program jövőbeni nagy favoritjának tartott vadonatúj Toyota Proace City Verso beszerzését támogató Toyota számára egyébiránt nem idegen a társadalmi felelősségvállalás, néhány hete a koro-

navírus elleni védekezést koordináló országos szervek, mentőszolgálatok és segélyszolgálatok részére bocsátott rendelkezésre mintegy 20 személygépkocsit, kisbuszt és teherautót.

„A Toyota büszke arra, hogy a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége mobilitási partnere lehet, és úgy gondoljuk, jobb helyre nem is kerülhetett volna a vadonatúj Proace City Verso modellünk első magyarországi példánya. Bízunk benne, hogy jó szolgálatot tesz majd, és sok százezer kilométeren keresztül segíti a látássérült emberek mindennapjainak támogatását” – tette hozzá László Richárd, a Toyota Central Europe Kft. magyarországi országigazgatója.

Németh Orsolya

A Távszem nyerte el a SozialMarie 2020 közönségdíját

A magyar látássérült emberek közösségének összefogása meghozta a várva várt sikert: a Távszem lett a SozialMarie 2020 közönségdíjasa. Május 1-jén este pedig az is kiderült, hogy a 34 jelölt projekt közül melyek nyerték el a további díjakat.

Az MVGYOSZ vezetősége és munkatársai ezúton is köszönetüket fejezik ki mindazoknak, akik szavazatukkal vagy a közösségi oldalakon történő megosztásokkal hozzájárultak a Távszem szolgáltatás újabb sikeréhez. Az összesen leadott több mint 12.000 szavazatból, ami egyébként a SozialMarie történetében rekordnak számít, 1761 voks érkezett a Távszemre. Ezzel az MVGYOSZ online távszem segítő szolgáltatása elnyerte a SozialMarie 2020-as közönségdíját és az azzal járó 1000 eurós támogatást.

A SozialMarie-díj a társadalmi innovációért 2020 díjátadója 2020. május 1-jén este 6 órai kezdettel került sor. Az eseményt eredetileg Bécsben rendezték volna meg, ám az európai járványügyi helyzet miatt virtuálisan tartották meg a tervezettel megegyező időpontban.

A SozialMarie 2020-as jelöltjei között 10 magyar projekt szerepel, rajtuk kívül horvát, román, szlovák, szlovén és osztrák civil szervezetek társadalmi innovációi szálltak versenybe a több ezer eurós díjakért. A díjazottak az anyagi támogatáson túl is kapnak segítséget, minden nyertes projekt fejlődését egy-egy védnök támogatja a következő egy évben.

Köszönjük szavazatát!

Németh Orsolya

Virtuális világnap – Otthonról ünnepeltük a vakvezető kutyákat

Több mint huszonöt éve ünnepeljük április végén a vakvezető kutyák világnapját. A tömegrendezvényekre vonatkozó tilalom miatt idén elsősorban virtuálisan tisztelegtünk a hűséges négy lábúak és kiképzőik előtt, akik idén az adó 1%-ok gyűjtésében is a segítségünkre vannak.

1994 óta minden április végén megünnepeljük

hűséges négy lábú segítőinket, ilyenkor van ugyanis a vakvezető kutyák világnapja. Bár a hivatalos ünnep április utolsó szerdájára esik, Magyarországon általában a hónap utolsó szombatján szokás megtartani a világnaphoz kapcsolódó eseményeket. Tekintettel arra, hogy tömegrendezvényeket jelenleg nem lehet tartani, idén látványos közös séta vagy egész napos összejövetel helyett a közösségi média közvetítésével hívtuk ünneplésre a látássérült embereket, partnereinket és szimpatizánsainkat.

Az MVGYOSZ Vakvezetőkutya-kiképző Központjának munkatársai április 25-én szombaton délelőtt várták élő Facebookos bejelentkezésben a képernyők elé mindazokat, akik a szövetségtől kapott vakvezető kutyával közlekednek. Schiff Mónika központvezető, valamint Németh Ágnes és Rózsa Kata kiképzők a mintegy félórás beszélgetésben a nézők által feltett kérdésekre válaszolva meséltek munkájuk szépségeiről és nehézségeiről, illetve arról is, mi vezette őket a kutyakiképzői hivatás felé. A beszélgetés, amelyből olyan kulisszatitkok is kiderülnek, hogy melyik az a momentum a kutyák kiképzése során, amikor a központvezető szeme mindig könnyes lesz, valamint hogy ki, mikor és miért kóstolta meg a kutyatápot...

Április 27-én reggel a TV2 Mokka című műsorának vendégei az MVGYOSZ Vakvezetőkutya-kiképző Központjának munkatársai, Schiff Mónika és Gabelics-Szilágyi Melinda voltak.

Hétfőn dr. Simicskó István, Fideszes képviselő napirend utáni felszólalása erejéig a Parlamentben is megemlékeztek a vakvezető kutyák világnapjáról.

Ales Alezredes, senior vakvezetőkutya ...és a Gazdi ...meg a Távszem

-   MAGYAR
-   VAKOK ÉS GYENGÉNLTŐK
-   ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Én sohasem nyávogok,
a munkámmal 99%-ban
elégedett vagyok.

A hiányzó 1%-ot
tőled kérem!

Adószámunk:

19002464-2-42

Ha az adód 1%-át már elvitte a cica,
adományt még mindig adhatsz!

Adományszámlánk:

16200106-11512718

Szintén a vakvezető kutyák világnapja apropóján forgatott ismét nálunk az M1 Esély magazinja, az általuk készített riport április 18-án szombaton került adásba.

A vakvezető kutyákhoz kapcsolódva indult el a személyi jövedelemadók 1%-ának felajánlását célzó 2020-as Facebook-kampányunk. A posztsorozat megszólalói Stanley vakvezetőkutya-oktató, egy fekete-fehér kandúr, illetve Ales Alezredes, senior vakvezető kutya, egy fekete labrador. A látássérült emberek mindennapjait és a vakvezetőkutya-kiképzést humorosan bemutató kampány az MVGYOSZ Facebook oldalán folyamatosan zajlik a következő három hétben.

Ahhoz, hogy tevékenységeinket, így többek között a vakvezető kutyák kiképzését a jövőben is a megszokott magas színvonalon folytathassuk és tovább fejleszthessük, ön is hozzájárulhat adója 1%-ának felajánlásával. Adószámunk: 19002464-2-42.

Vakvezetőkutya-kiképző munkatársaink elhivatottságát és magas szintű szakmai munkáját ezúton is köszönjük, a kutyával közlekedő látássérült gazdiknak és négylábú társaiknak pedig jó egészséget és sok-sok együtt töltött évet kívánunk!

Németh Orsolya

Adomány a vakvezető kutyák képzésére

Több mint 600.000 forinttal támogatja a vakvezető kutyák kiképzését a PIKO-PET FOOD Kft. A 2019 decemberében eladott több mint 33.000 doboz DRK-Favorito kutyaeledel bevételéből származó adomány hamarosan megérkezik az MVGYOSZ-hez.

A PIKO-PET FOOD Kft. ügyvezető igazgatója, Tóth Sándor egy rendezvényen találkozott az MVGYOSZ által kiképzett vakvezető kutyákkal és Schiff Mónika központvezetővel. Ekkor ismerkedett meg a vakvezető kutyák kiképzését hat éve folyamatosan támogató Dorko Loyalty is Royalty kampányával és úgy döntött, cégével együtt ő is csatlakozik a kezdeményezéshez.

Ezt követően a PIKO-PET FOOD és a Dorko közösen hozta létre a DRK-Favorito kutyaeledel márkát. Az elmúlt évben felajánlották, hogy a 2019 decemberében az Auchan Kereskedelmi Hálózat üzleteiben értékesített kutyaeledel konzervekből származó bevétel egy részével támogatják a vakvezető kutyák

kiképzését. A megadott időszakban értékesített 33.600 doboz kutyaeledelből az MVGYOSZ Vakvezetőkutya-kiképző Központja 672.000 forint támogatásban részesül, amit hamarosan átutalnak a szövetség adomány-számlájára.

A vakvezető kutyák képzésének támogatására rendszeresen érkeznek nagylelkű felajánlások – mondta el Schiff Mónika, a központ vezetője – egyaránt értékesek számunkra a pénzbeli és tárgyi adományok, hiszen a kutyák képzése mellett komoly forrásokat igényel az élelmezésük, állatorvosi ellátásuk, nem is beszélve a központ épületeinek és területének folyamatos működtetéséről, karbantartásáról.

Dr. Nagy Sándor, az MVGYOSZ elnöke, valamint a Vakvezetőkutya-kiképző Központ vezetője és munkatársai ezúton is hálásan köszönik a PIKO-PET FOOD Kft. felajánlását. A cég munkájához ezúton is további sikereket kívánunk!

Németh Orsolya

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

A lány elindult megkeresni az időt

A lány elindult megkeresni az Időt, hiszen orvosra volt szüksége, s azt mondták, az Idő minden sebet begyógyít. Márpedig igen régóta viselte azt a sebet magán, mely furcsa módon sehogyan sem akart behegedni. Néha úgy látszott, már-már eltűnik, de elég volt egy zaklatott álom, egy illat, mely megtalálta, egy zene, mely fülébe kúszott, vagy ismerősnek tűnő mozdulat, és a

seb újra és újra felszakadt. S olyankor újra érezte azt a régi, szinte édes fájdalmat, amit szeretett volna már elfelejteni. S most itt van, hogy gyógyírt keressen a bajra. Becsöngetett. Egy férfi nyitott ajtót, s mosolyogva betesékelte. Azt mondta, ő a Felejtés, és régóta dolgozik az Időnek. Hellyel kínálta a váróteremben, ahol már igen sokan ültek. Nem látott egyiken sem sebet. Igaz, az övé sem látszott. Annál szembetűnőbb volt a tekintetek furcsa, megtört fénye. Mind ránéztek, mikor belépett, s csöndesen helyet szorítottak maguk mellett. Csend volt. Nem szólt senki egy árva szót sem, csak lopva tekintgettek egymásra. Az nyilvánvaló volt, hogy mindannyian valamilyen sebet kívánnak eltávolíttatni. S hogy ki mekkorát, azt a tekintete árulta csak el. Hirtelen lesütötte a szemét, nem akarta, hogy a többiek szánakozzanak rajta, miféle bánatot hordoz. Bár lehet, hogy semmiség a többiekéhez képest, s akkor meg furcsának tűnhet, hogy ő is itt ül. Lassan fogytak mellőle a páciensek, s egyszer csak ő következett. Ott állt szemben az Idővel, s hirtelen nem tudta, mit is mondjon. Számon kérje, hogy miért nem tette eddig a dolgát? Vagy töredelmesen bevallja, hogy valójában nem is akar felejteni? Az Idő, mint aki megérezte vívódását, lágyan a vállára tette a kezét, s mélyen a szemébe nézett. Kérdések nélkül is látta benne az éveket, az átvirrasztott éjszakákat, a mosolytalan órák kíneserveit. S ahogy ott álltak szemtől szembe, megértette végre, az Idő fölötté áll mindennek. Uralja őt, de szereti, és az ő oldalán áll. Ekkor, szinte varázsütésre, belépett a Felejtés. Kettejük közé lépett, és megkérdezte: akarsz engem? Itt és most? A lány könnyekkel a szemében bólintott. A férfi átölelte, és lágyan, de határozottan megcsókolta. Nem tudta, mi történt ezután, csak arra emlékszik, hogy az Idő már sehol sem volt, megszűnt létezni. Mint az a seb, mely már csak egy apró foszlány az emlékei között.

lovaseva.blog.hu

A hangomat adom – Bemutatjuk Magony Zsuzsanna felolvasót

Magony Zsuzsanna textil- és öltözéktervező iparművész. Munkásságáról, családjáról, felolvasói élményeiről, a koronavírus válságos időszakáról mesél.

Magony Zsuzsanna vagyok. Textil- és öltözéktervező iparművész. Jelenleg éppen a tervezői lét és az anyaság között egyensúlyozok.

2006-ban diplomáztam a MOME Textil Szakán, bőr szakirányon, 2007-ben a MOME Design Menedzser Szakán, design menedzserként, és a BMF Ruhaiipari Mérnök Szakán, ruhaipari mérnökként. Voltam Moholy-Nagy Formatervezési Ösztöndíjas három évig, amire nagyon büszke vagyok, és a diplomamunkámmal, amelyben táskává alakítható kabátokat terveztem, elnyertem a Magyar Formatervezési Díjat. Egyébként ennek a diplomamunkának a továbbfejlesztése volt az a táskapulcsi, amiből néhány darab a Vakok Intézetének

utazó kiállításán is szerepelt, Móga Erzsébet koordinálta, ha jól tudom. Mindez már jó régen volt. Azóta tervezőként dolgozom. Nagyon változatos munkáim vannak a saját kollekciótól a vásárláson keresztül a megrendésekig, mindig amerre sodor az élet, vagy amit kitalálok magamnak. Ruhákat tervezek és varrok, valamint táskákat, de van, hogy jelmezeket, babákat, még cipőt is, ami van! Dolgoztam mostanában filmekben a kellékes és a ruhás részlegek határvidékén, ami rettentő izgalmas, és csodás munka volt! (Magony Zsuzsanna nevű blogom van, de alig töltöm, és Zsiemankaje Alkotóműhely néven dolgoztunk a férjemmel, de azt a céget meg bezártuk. De ezek mind megtalálhatók a neten.)

Harminckilenc éves vagyok. A férjemmel boldog házasságban élünk. Két kisfiam van, nyolc és hatévesek. Nekik születésük óta minden nap rengete-

get olvasok, így nagyjából belejöttem, mire ahhoz a ponthoz érkeztem az életemben, körülbelül két, vagy három éve, hogy már volt egy kis időm újra dolgozni, de a munkám kifutott alólam. A vendégeim lényegében elfelejtettek, kevés megrendelésem volt, és ezzel párhuzamosan elkezdtem azon gondolkodni, mit kezdjek magammal.

Ilyenkor én mindig előveszek egy papírt, és leírom, hogy mi minden van, amit elkezdtem, de nem fejeztem be, illetve, amire vágytam, hogy megtegyem, de nem tettem meg. Ezt Szepes Máriától tanultam, a Fény mágiája című könyvben szerepel: ez az önbizalom visszaszerzésének egyik módja. Többször alkalmaztam az életem irányának helyrebillentésére, sikerrel.

Szóval megírtam a listámat, amin szerepelt az is, hogy felolvasó legyek. Az internetes tartalommegosztó oldalakon sokat hallgattam hangoskönyveket, és hát valljuk be, nem mind élvezhető. Úgy éreztem, én ezt jobban csinálnám! Ma már persze tudom, hogy ez nem így van! Felolvasni nagyon nagy kihívás, az ember hangja pedig egyáltalán nem olyan, mint szeretné. Sok függ az aktuális hangulatomtól és a kedvemtől is. Ráadásul én olyan ember vagyok, aki még egy kutyás reklámon is elsírja magát. Még életemben nem voltam olyan ovis vagy iskolás előadáson, amit nem zokogtam végig, úgy-hogy nekem ezzel az „elsírom magam” magatartásommal is meg kell küzdenem minden egyes felolvasás alkalmával.

Lényeg a lényeg. Megfogalmaztam, hogy ezt szeretném végre megvalósítani az életemben. Még utána is jártam a jogi háttérének, és beleütköztem az Artisjusba, a szerzői jogokba és hasonló unalmas jogi kifejezésekbe. Megpróbáltam elindítani egy könyv felolvasásához szükséges engedélyeket, de csak az érdeklődésig jutottam. Nekem ez nem menne, annyira bonyolult, merev és unalmas.

És ekkor, csodák csodája, felugrott a Facebookon az alakuló, vagy frissen alakult egyesület hirdetése. Felolvasókat keresnek! Szuper! Felolvastam a Kishercegből a kért részt, tudjátok, az üzletembereset. Persze háromszor, mert mindig elsírtam magam. De legyen ez titok! Elküldtem, és bevettek a csapatba. Örökké hálás leszek a Bodor Tibor Kulturális Egyesületnek, hogy áldásos munkájukkal megteremtették a helyzetet, amiben ezt a vágyamat megélhetem!

Ebben az időben hónapokig semmi munkám nem volt, tényleg, semmi. A gyerekek már oviban, végre, én pedig két dologgal töltöttem ki az időmet, amíg a megrendelésekre vártam. Az egyik egy DIY blog írása volt, egy kis pályázat, ami motivált, megmozgatta a berozsdásodott kreatitásomat, lecsapolta a sok, évek óta bent ragadt ilyen olyan ötleteket, amik csak fog-

lalták a memóriámat, és rendszert vitt a hétköznapiakba. (Ecset és Tűpárna a blog címe.) A másik pedig a felolvasás volt. Minden nap kilenc percet olvastam fel Berg Judit: Panka és Csiribi című csodálatos mesekönyv sorozatából.

Kár, hogy az ember nem bírja elviselni a bizonytalanságot, mert így ez egy alapvetően szomorkás és stresszes időszak volt. Pedig utólag visszagondolva csodás, és rendkívül rövid periódusa volt az életemnek.

Most, hogy a koronavírus miatt átmenetileg ismét megcsappant a megrendeléseim száma, és a férjem is hasonlóan járt, már tudatosan alkalmazom az ebből az időszakból eredő tapasztalatot: vagyis hogyha jól élem meg, ez egy csodálatos, vissza nem térő, bensőséges időszaka lesz az életemnek: áldás és nem átok.

Úgyhogy, manapság minden percét kiélvezem, hogy huszonnégy órában együtt vagyok a kis családommal. Élvezettel mosok, főzök, takarítok, együtt tanulok a nagyobb kisfiammal, beszélgetek a kicsivel, a fennmaradó egy-két órámban szájmaszkokat varrok, és ha kizökkenek a lelkesedésből, mert elfáradok, emlékeztetem magam, hogy el ne felejtsem, hamarosan véget ér ez az időszak, és ismét a rohanás lesz a fő profilunk, ezek a bensőséges dolgok pedig a perifériára szorulnak. Persze, csak akkor, ha hagyjuk.

De visszatérve a rövid kis felolvasó munkámhoz, a következő vállalásom Mozart Levelezések és Dokumentumok volt. Édes Istenem! 700 oldal apróbetű, levelenként tíz-harminc még apróbetűsebb hivatkozással. Azt hittem, sosem végzek. Aztán végül mégis sikerült!

A jelenlegi vállalásom a J. M. Barrie: Pán Péter. Az eredeti, teljes mese magyar fordítása. Csodálatos könyv, a gyerekeknek már felolvastam. A tavaly decemberi vállalt határidőm ellenére azonban nem haladok vele. Egyrészt, mert rengeteg munkám volt ősszel! Ez csodás hír, hiszen az alkotás az életem! Azóta pedig valaki mindig itthon van. Ilyen körülmények között pedig nem tudok olyan helyet találni a lakásban, ahol nyugodtan, háttérzaj nélkül olvashatnék. De amint tudom, folytatom a felolvasást!

Árvay Mária

Anekdóták híres emberekről 7

A siker titka

Alexandre Dumas egyik leghíresebb regénye A három testőr. A regényben címe ellenére mégis négy testőr szerepel: Athos, Porthos, Aramis és D'Artagnan. Egy olvasó meg is írta Dumas-nak, hogy a regény címében tévedett, mire az író így válaszolt:

„Az irodalomban is, éppúgy, mint az életben, mindig jó, ha hármat ígérnek, és négyet adnak; a kellemes meglepetés mindenkinek tetszik.”

Befürdött

Baudelaire, a híres francia költő találkozott egyszer sétája közben egyik barátjával, Theodore Banville költővel, aki azt javasolta neki, hogy menjenek el együtt fürdeni.

El is mentek a fürdőbe és egy kádas szobát választottak.

Mikor Banville már bent ült a kádban, Baudelaire felkapta barátja összes ruháját, bezárta egy szekrénybe és fenyegetően így szólt:

– És most felolvasom neked az új, öt felvonásos tragédiámat!

Sorstársak

Henrik Ibsen, a nagy drámaíró egy alkalommal Rómában sétálgatott, amikor fölkelte érdeklődését egy plakát, amelyet nagy tömeg bámult. Közelebb ment, de észrevette, hogy nincs nála az olvasószemüvege.

Udvariasan odafordult a mellette álló emberhez:

– Bocsásson meg, uram, megmondaná, mi áll ezen a hirdetményen?

– Sajnálom, kedves uram - válaszolt a másik -, de én is analfabéta vagyok!

Buktató tisztelet

„Évekkel ezelőtt Illyés Gyula Kegyenc című darabját mutattuk be a Madáchban. Gyula bácsi az egyik próbát meglátogatta és kérte: ne tiszteljük annyira a darabját.

- Természetesen jólesik – mondta az Öreg –, hogy a művemet önök tisztelik, de ez a tisztelet az előadás rovására megy. Méltóztassanak azt eljátszani, ami a szövegekönyvben le van írva. Ha a kérésnek eleget tesznek, meglátják, sikerük lesz. Viszont ha csak tisztelettel játsszák – velem együtt önök is megbuknak.”

(Körmendi János önéletrajzi könyvéből)

Cézanne – darabolva

Tanguy apó műkereskedésének kirakatába gyakran ki voltak téve fiatal művészek munkái. Egy járókelő megpillantott a kirakatban egy Cézanne csendéletet, mely négy almát ábrázolt. Betért a kis üzletbe, s megkérdezte, mennyibe kerül a kirakatban lévő kép?

Tanguy apó 100 frankért szeretne volna adni, de a vevőnek csak 25 frankja volt. Tanguy apó feleségének – gyakorlatias asszony – remek ötlete

támadt: vágjanak le a négy almából egyet, és azt a vevő már viheti is a 25 frankjáért.

A festő és a fasiszták

Amikor a németek 1940-ben megszállták Párizst, Pablo Picassót beidéztek a Gestapo parancsnokságára.

- Maga az a Picasso nevű antifasiszta festő? – kérdezte a kihallgató tiszt.
- Igen, valóban festőművész vagyok – felelte Picasso.

Ekkor a tiszt elővett egy fotót, amely a háború borzalmait ábrázoló Guernica c. festményről készült. A náci tiszt rámutatott a képre:

- Ezt maga csinálta?
- Nem – rázta meg a fejét Picasso –, ezt maguk csinálták.

Hol lakik a boldogság?

Karinthy Cini mesélte, hogy Déry Tiborral utaztak a vonaton, könnyököltek az ablakban. Egyszer csak a távolban feltűnt egy kis tanya. Csend és békeség volt körülötte, petróleumlámpa pislákol az ablakban. Akkor Déry azt mondta: Látod, Cini, milyen furcsa a világ! Mi nézzük a távolban azt a kis tanyát, s azt mondjuk, ott lakik a boldogság. Azok kinéznek az ablakon, látják, ahogy az éjszakában elrobog a kivilágított expresszvonat, és azt mondják: ott lakik a boldogság. Elmeséltem Lukácséknak.

- No, hol lakik a boldogság?
- Itt! - vágta rá Ernő. - A vonat csak menjen.

Karinthy Cini és Déry Tibor történetének folytatása is van. Évekkel később ismét együtt utaztak a vonaton, megint ott könnyököltek az ablakban, és ismét föltűnt a távolból egy tanya. De ezúttal az ugratás kedvéért Cini kezdte el mondani: Mit szólsz hozzá Tibor, milyen furcsa a világ, ha innen nézzük, ott lakik a boldogság, onnan nézik, itt lakik a boldogság... Déry ránézett, és csak ennyit mondott:

- Cini, akinek ilyen szép gondolatai vannak, az miért ír olyan rossz könyveket?

(Kepes András: Történetek c. könyvéből)

Micsoda különbség!

Egy rendkívül gyakran foglalkoztatott szinkronszínészünk, aki stúdióról stúdióra, egyik felvételtől a másikra rohant, az utolsó pillanatban beesett az éppen következő produkcióra. Meghallgatta a rendezőt, hogy hányadik

tekercs, és mi a filmbeli szereplő neve, akinek a hangját kölcsönzi, majd rá sem nézve a monitorra, elhaló hangon már nyöszörgött is:

- Vízet! Vízet!
- Kiváló – állította le a rendező –, de ha a kivetítőt is figyelnéd, akkor tudnád, hogy a figura nem szomjazik, hanem ég a haja...

Zenészfül

Az évek senki fölött sem múlnak nyomtalanul, s egyre gyakrabban fordul elő, hogy kisebb-nagyobb panaszokkal föl kell keresniük az orvost. Így tett Dobsa Sándor is, aki az idősebbek számára egyet jelent a Stúdió 11-gyel, s kiváló zongorakísérőként a fiatalok előtt sem ismeretlen.

A kivizsgálás során hallásvizsgálatra is sor került. Ennek az a lényege, hogy egy hangszigetelt szobában, fülhallgatón keresztül különböző erősségű hangokat, zörejeket közvetítenek, és az embernek jelezni kell, melyik fülével hallotta. Megszólalt az első hang, s a kiváló billentyűs rögtön közölte, hogy balról csendült, majd kötelességszerűen hozzátette: a magassága pedig egyvonalas „G” volt.

<http://www.muvesz-vilag.hu/anekdotak/>

Összeállította: Árvay Mária

Versvilág – összeállította Árvay Mária

130 éve született Várnai Zseni költő-, író
(1890. május 25. - 1981. október 16.).
Válogatás verseiből

Csodák csodája

Tavasszal mindig arra gondolok,
hogy a fűszálak milyen boldogok:
újjászületnek, és a bogarak,
azok is mindig újra zsonganak,
a madárdal is mindig ugyanaz,
újjáteremti őket a tavasz.

A tél nekik csak álom, semmi más,
minden tavasz csodás megújulás,

a fajta él, s örökre megmarad,
a föld őrzi az életmagvakat,
s a nap kikelti, minden újra él:
fű, fa, virág, bogár és falevél.

Ha bölcsebb lennék, mint milyen
vagyok,
innám a fényt, ameddig rámragyog,
a nap felé fordítnám arcomat,

s feledném minden búmat, harcomat,
élném időmet, amíg élhetem,
hiszen csupán egy perc az életem.

Az, ami volt, már elmúlt, már nem él,
hol volt, hol nem volt, elvitte a szél,
s a holnapom? Azt meg kell érni még,
csillag mécssem ki tudja meddig ég?!
De most, de most e tündöklő sugár

még rámragyog, s ölel az illatár!

Bár volna rá szavam vagy hangje-
gyem,
hogy éreztessem, ahogy érzem
ez illatot, e fényt, e nagy zenét,
e tavaszi varázslat ihletét,
mely mindig új és mindig ugyanaz:
csodák csodája: létezés... tavasz!

Szerelem

Messze, a kéklő üveghegyeken
él egy madár, a neve szerelem.
Topáz a csőre, és a két szemén
rubintos tűzben szikrázik a fény.
A szárnya zöld, a begyén kék pihe,
alatta ver forró piciny szíve
és mint a villám lecsap hirtelen,
fényből, viharból jön a szerelem!

Már láttam egyszer, jött egy pillanat
szívemre ült és hittem, itt marad,
utána kaptam gyorsan és kezem
átfogta csöppnyi testét melegen,

vergődött, karmolt és az átkozott
tenyeremben verébbé változott,
szebbik valója eltűnt, messze szállt
s talán már más szív fölött muzsikált.

Elfogni őt, bezárni nem lehet,
akár a fényt, vagy nyargaló szelet,
csupán a vágy oly szárnyaló szabad,
hogy utolérje azt a madarat.

A színe, hangja mindig újra más,
meseszerű, különös és csodás
Ott fönt lakik a kék üveghegyen
az a madár, a neve: szerelem.

Az időm sürget

Ha le nem írom, elszáll a gondolat.
Ha el nem fogom: az ihlet elrepül,
mint felhő, amely fölöttem göndörül,
mint szellő, ahogy elsuhan az éjben.

Időm sürget: Ne tétovázz hát tétlen,
csak írd, amit az éj sugall neked,
míg ébren virraszt nyugtalan szellemed...
adj jelt, míg éled a percnyi életed!

Katonafiamnak

Én magzatom, szép katonafiam,
Szíve vérével ír neked anyád,
Mióta a császár kenyerét eszed,
Vörösbe fordult itthon a világ!
Most készülünk a döntő, nagy csatá-
ra,

S ti lesztek ellenünk majd a sereg,
Ha ráuszítanak önnön véreidre,
Ne lőj fiam, mert én is ott leszek!

Az anyaföldnek most zsendül a
méhe,

Már lesi az ásós, kapás hadat,
Hogy szűz ölébe termő magot hint-
sen,

Várja az erőt, mely életet ad,
Most megmérjük irdatlan, nagy erőn-
ket,

S nem ringatnak majd kalászt a sze-
lek,

A termő föld lesz a mi lázadásunk:
Ne lőj fiam, mert én is ott leszek!

Fiam, ez öreg, reszkető sorokban
Én sírok, ki méhembem hordtalak,
Ki egyé tettem éjet, napot, órát,

Hogy etesselek, hogy dajkáljalak,
Hús a húsbomból, vér a véremből,
Hogy emelhetnél te akkor kezet,
Ha én zokogom, sikoltom feléd:
Ne lőj fiam, mert én is ott leszek!

A Krisztusunk vagy, a mi
Messiásunk,
A reménységünk, mindenünk: az
élet!

Te döntöd el most a mi nagy sorunk,
A Te felzúdult, bús rabszolgavéred.

Borítson el a forradalmi mámor,
Ha hömpölyög a lázadó sereg,
Mint fölkorbácsolt, zúgó tengerár,
Ne lőj fiam, mert én is ott leszek!

Most még csak háborog az óceán,
S a kevély hajót már tépi, dobálja,

Mi lesz, ha ős medréből kitör,
Ha úrrá lesz a tenger akarása,

Mi lesz, ha minden katonafiú
Szülőanyjától kap egy levelet,

Mely lázít, gyújt, vérbeborít:

Ne lőj fiam, mert én is ott leszek!

Anyánk a fény

Ó, mennyi csillag fönt az égen,
ó, mennyi ember itt a földön,
élünk sugarak ösztönében,
anyánk a fény s az élet ösztön!
A csillagok szavát megértem,
az emberektől sokszor félttem,

a csillagok szép, messzi fények...

a gonoszok a földön élnek.

A csillagok dalát megértem,

a csillagok üzennek nékem,

ó, mennyi jóság, mennyi szépség!

A földön is ragyog reménység!

Szolgálj, szívem!

Csak kis kitartás! - biztatom magam,
még futni kell, még minden messze van.
Szolgálj, szívem, még egy kicsit nekem,
jaj, meg ne állj az úton hirtelen,
sok a dolgunk még s nem mutathatom,
hogy a harcot már nem bírom nagyon,
és este, ha ágyamba roskadok,
érezem, nagyon, nagyon fáradt vagyok.

Kicsit nehéz volt, jól tudod, szívem,
elkoptunk, de ne sejtse senki sem,
higgyék csak azt: az óra jól ketyeg,
nem irgalmaznak ám az emberek,
csak hajtsd a vért, arcom piros legyen,
frissen induljak minden reggelen,
csak én tudom, ha ágyba roskadok,
estére már milyen fáradt vagyok.

Szemem árkos és ajkam szögletén
a két vonás már mély lett és kemény,
sokat sírtam; eső után a föld
ilyen barázdált, csapzott, elgyötört...
de ha mosolygok, mint ha nap kigyúl,
arcom hegy-völgye lágyan kisimul,
csak este, ha ágyamba roskadok,
érezem megint, nagyon fáradt vagyok.

Csak kis kitartás, - kip-kop... pontosan,
holnap sikerül minden biztosan,
a félúton, szívem, jaj meg ne állj,
kip-kop... tovább is híven kalapálj,
a hegynek föl kicsit nehéz az út,
szív kell hozzá, de aki odajut,
a csillagok közt csillagként ragyog...
csak este, este oly fáradt vagyok.

Sose pihentem, nem volt rá jogom...
Most meg-megállok s felfohászkodom:
- Ó Istenem, kicsit még el ne hagyj!
szegény szívem, te meg szaladj, szaladj...
Csak kis kitartás, még egy hős iram,
fussunk dalolva bátran és vígan...
de este már a dal is csak dadog;
altassatok el engem, csillagok!

Mi legyek még?

Míg kicsinyek voltak a gyerekeim,
tejjé változtam, az kellett nekik,
ültem kis ágyuk mellett reggelekig,
ha betegek voltak s úgy fonnyadtam ott,
hogy arcom egész kicsinyre sorvadott,
s mikor szemükbe visszatért a fény,
napként sütötte őket az enyém,
s piros lett arcuk, alma gömbölyű,
attól lettem én akkor gyönyörű.

Kalács is voltam, meg vajás kenyér,
és játékszer, hogy meg ne unjanak,
és képeskönyv, hogy megtanuljanak
belőlem mindent amit álmodom,
később az egyszeregyet számolom,
növök velük, már iskolás leszek,
s a nagy katedra előtt reszketek:
felelnem kell, vizsgáznom, - ó, tudom,
borzalmas, hogyha bennük elbukom!

Most széllé kell változnom, hogy elérjem
az egyiket, a messzeségbe kint,
de aki volt, örökre tovatűnt,
s ha elfogom, ha átölelhetem,
lelke páncélját át nem törhetem,
s mindkettő bár belőlem sarjadott,

többé már nekik mit sem adhatok,
a földön nincs több oly bús szerelem,
mint az anyáé, oly reménytelen.

Mi legyek még? Érettük mit tehetnék?
Legyen belőlem sűrű rengeteg,
majd jól elbújhat ott a két gyerek
ha menekülni kell a rossz világból,
és kunyhó leszek friss mézeskalácsból,
és tejjel-mézzel folyó kis patak,
isznak belőlem, hogyha szomjasak,
és dalolok majd nekik estelen:
- Aludjatok el itt a keblemen.

Úgy megnőttél, szinte félek

Amikor még piciny voltál,
olyan nagyon enyém voltál,
engem ettél, engem ittál,
rám neveltél, nekem rítottál.

Mikor később nagyobb lettél,
mindig messzebb, messzebb
mentél,
először csak a kiskertbe,
aztán a nagy-idegenbe.

Ha itt vagy is, csak elnézel,
akkor is nem engem érzel,
nem anyádat, nem apádat,
valami más csillagtájat.
Úgy megnőttél szinte félek,
már a válladig sem érek,
alig-alig hihetem már,
hogy ölbéli bubám voltál.

Én voltam-e óriási,
vagy Te lehettél parányi?

Sosem voltál nehéz nekem,
nem éreztem gyöngeséget.

Melletted most kicsiny lettem,
ágaskodik hát a lelkem,
nőni akar, hogy elérjen,
homlokodig, hogy felérjen.

Húzol engem Te fölfelé,
mint a napfény maga felé
fát, virágot, lombos ágat -
fölemeled az anyádat.

Bántanak anyám

Mily régen volt, hogy szívedhez simultam panasza,
ha bántottak vásott nagyobbak,
kicsinyke gyöngét, engem,
tavaszi, gyöngyöző könnyzáport harmatoztam,
mily jó is volt akkor karodba menekednem:
Bántanak, Anyám!

Te vidámra simogattál, és derűsre derítettél,
mert tudtad, hogy jó vagyok,
és elosztom a falat kenyerelem,
s hogy sírok a kutyáért is, ha megdobálják a rosszak,
tudtad, hogy aki megüt, azt vissza nem verem,
ha bántanak, Anyám!

Most hűségese, igaz tanúm lehetsz a világban,
mert újra csak megűznek
a szívtelen, gonosz nagyobbak,
halálig hajszoznak, és lelkem díszzeit tépik,
mint erdei ordasok, csattogva acsarkodnak:
bántanak, Anyám!

Hallod-e kiáltásom az irdatlan rengetegben?!
már nem szólok szelíden,
gyöngén és megriadva,
de csordult haraggal, mint lángoló angyal,
vértézve páncélos, fénylő igazamba:
bántanak, Anyám!

Mert új évek emlője csurgatta tejét ereimbe,
vad, táltos esztendő
tűztejét szívta a gyermek,
oly hasztalan a könny, ha bántanak, Anyám,
én nem sírok többé, én visszaütök, ha vernek,
ha bántanak, Anyám!

Ki a legszebb a világon?

Tündöklésem szép idején
nem néztem a tükörbe én,
két kisgyerek szemefénye
volt az arcom tükörképe,
s szólt a szívem: - Édes lányom,
ki a legszebb a világon?
- Te vagy a legszebb, anyám,
hidd el nékem igazán!

- Édes fiam, mondd meg nékem:
ki a legszebb e vidéken?
- Édesanyám, Kedvesem,
nincs nálad szebb, senki sem! -
Csillagtükrore néztem arcom,
mint egy tündér királyasszony,
aki hol volt... hol nem volt...
de ez nagyon régen volt.

Fiam elment messzeségbe,
nem nézhetek a szemébe,
s másnak mondja: - Kedvesem,
nincs nálad szebb senki sem!...

Kislányomból kisasszonyka,
csillagszeme rám ragyogja,
mint egy fényes tükörkép:
- Szebb a jóság, mint a szép!

Tó tükréhez megyek s kérdem,
ki a legszebb a vidéken?...
Tó tükrét a szél kavarja,
arcom girbe-gurba rajta...
- Hamis a tó! - Futok messze,
csorba tükör a kezembe,
csorba tükör felel nékem:
- Nem az vagy már, aki régen!

Kedves, öreg Szülőanyám,
Te mondjad meg, de igazán,
elhervadtam, csúnya vagyok?
Édesanyám szeme ragyog:
- Hidd el nékem, édes lányom,
te vagy a legszebb a világon...
S ahogy szólt, könnye fénylett,
arcom benne tündérszép lett.

Anyám

A csendes éjben anyámra gondolok,
szívemben most az ő szíve dobog,
szegény özvegy volt, sokat szenvedett,
nem volt egyebe, csak a szeretet,
szájától vont meg minden falatot,
és ha mi ettünk, ő is jól lakott.

Játékot venni nem tudott nekünk,
varrással kereste a kenyerünk,
ő mesterkélte ünnepre szép babát,
levágta hozzá dús hajfonatát,
gyöngyöt fűzött, topánkát varrt neki,
hullottak rá gyöngyének könnyei.

Láttam a föld sok szép kirakatát,
de nem találtam hasonló babát,
oly tündérszépet, oly kedveset,
nem ért más hozzá, csak a szeretet...
a szeme kék, a haja barna volt,
s a kóc mögött picinyke szív dobolt.

Anyám elment, nem érte meg
szegény,
hogya világ forduljon tengelyén,
pedig hogya várta, várta mivelünk...
hogya nekünk is virradjon ünnepünk...
ó, most ha élne, vehetnék már neki
ruhát, cipőt, s nem kéne küzdeni.

Ó, emberek, míg él anyánk, nagyon
szeressük őt, mert elmegy egy
napon,

és visszahozni többé nem lehet
az elmulasztott jó szót, tetteket,
a késő bánat mit sem ér neki,
az élőt kell szeretni, érteni.

Ma újra érzem, látom, hallom őt,
s csak ámulok, hogya mily magasra
nőtt,
és újra szép és újra fiatal,
s mintha szívéből zengene a dal,
amit írok e csöndes éjszakán...
Még most is adsz nekem, Anyám...
Anyám...

Wass Albert: Nagyapám tanítása

– Idefigyelj – mondta komoran -, ha egyszer megígérted valakinek, hogya ekkor és ekkor itt vagy amott leszel, és nem vagy ott időben, csak két ment-séged lehet: meghaltál, vagy olyan beteg vagy, hogya mozdulni se tudsz! Hogya nem haltál meg, azt látom. Nos, mi a betegség, hadd hívjam a doktort?!

Elmondtam neki szorongva ott a sötétben, hogya mi történt. Nagyapám szó nélkül végighallgatott. Mikor aztán kifogytam a szóból, megszólalt. Súlyos, lassú beszéddel.

– Idefigyelj – mondta. – Vannak emberek ezen a földön, akik úgy dobálják ide-oda a szavakat, meg az ígéreteket, hogya azoknak semmi értékük nincsen többé.

Mi, Wassok nem ezek közé tartozunk. Ha mi mondunk valamit, az áll, mint a sziklakő. Ha mi a szavunkat adjuk, azt tartjuk is, ha belepusztulunk is! Érted?

– Értem – hebegtem megrendülve.

– Dehogya is érted – csapott le reám a szava -, de elmagyarázom úgy, hogya

megérted. Látod itt a mellényem zsebében az aranyórát? Nagypámtól kaptam, amikor leérettségiztem. Amikor leérettségizel, a tied lesz. Ez az óra számomra minden csecsebecsénél értékesebb. De ellophatod. Visszaadhatod, vagy megtérítheted az árát. Ellophatod valakinek a lovát, a tehenét, ökrét, vadászpuskáját. Mindenét ellophatod és visszaadhatod megint, vagy megtérítheted az árát. Csak egy valamit, ha ellopsz valakitől, nem térítheted meg soha. S ez az idő! Ha valakinek az idejét lopod, azt úgy megloptad, hogy soha jóvá nem teheted. A várakozásban eltelt időt semmi hatalom a földön nem hozhatja vissza. Nincs, eltelt, vége. Örökre elveszett, és te voltál az, aki a jóvátehetetlen veszteséget okoztad. Érted?

Értettem. Úgy megértettem, hogy attól a naptól kezdve, ha valakinek szavamot adom, hogy ekkor és ekkor itt vagy amott leszek – akkor már ott vagyok öt perccel azelőtt, még ha vénasszonyok esnek is az égből, ahogy drága jó nagypám szokta volt mondani. Erre neveltem gyermekeimet és unokáimat is. Nem azért, mert késni neveletlenség, hanem mert több annál. Aki öt percet késik, az öt percet ellop valakinek az életéből, amit nem tehet jóvá soha.

– A megbízható embert még ellensége is tiszteli – mondta volt nagypám –, mert a megbízható ember a társadalom sziklaköve, amire országot lehet építeni. A többi szemét, amit elfú a szél...

Ady menyasszonya írt róla riportot, Herczeg Ferenc méltatta költészetét

Csokonai Vitéz Gizella szomorú élete

1922-ben Az est riportere a Vakok Intézetét látogatta meg. „Legelőször a kefekötőműhelybe vezetett az utunk. A kefekötőműhely munkásai közül két leányra figyelmeztet vezetőm. Az egyik Csokonai Vitéz Mihálynak, a nagy költőnek rokona. – A vakok iskolájában mindketten igen szép műveltségre tettek szert – Csokonai Vitéz Gizella kisasszony maga is költő – jegyezte meg a főtítkár” – írta a riportter, majd a „filigrán termetű, kedves arcú leány” egyik költeményéből idézett: „Én nem látom a csillagok világát, / Pedig a lelkem gyakran ott lebeg. / Te látod mindig, minden alkonyaikor, /S hogy van, hogy meg nem ihleti szived?”. A cikkből megtudhatjuk, hogy Gizella – Csokonai Vitéz Mihály oldalági leszármazottja –, nemcsak a költő munkásságát, de Jókai műveit is jól ismeri.

A Tolnai Világlapja 1931. március 18-i számából

A Tolnai Világlapja 1931. március 18-i számából Két évvel később a Világ című lap találta meg a vak nőt.

Dénes Zsófia író, Ady egykori menyasszonya, későbbi életrajzírója látogatta meg a híres költő kései rokonát azzal a nem titkolt szándékkal, hogy valami különlegesen tudhat meg a dédnagybátyról. „Elmentem hozzá, hogy nézzem az arcát, hogy halljam a hangját, hogy valamit mondjon nekem az örök Diákról, a züllött vándorpoétáról, Ady egyenes elődjéről – „ki fényküllözött fél magyar eget”.

Talán tud valamit Vitéz Gizella Vitéz Mihályról, amit még nem tudok és amit hallanom nagyon érdemes” – írta, de a továbbiakból kiderül, amit sejtettünk:

Gizella a rokonság tényén túl nem szolgálhat egyéb információval: „Mi Debrecenből jöttünk Pestre és bár autentikusan, okiratok szerint vagyunk azonos család a Vitéz Mihályéval, de oldalágról származunk, mert sem a költőnek, sem pedig fivérének, a vándorszínésznek nem voltak egyenes leszármazottjai. Korán halt el mind a kettő, Csokonai Mihály, amint bizonyára tesszik tudni, harminckét éves korában, fivére pedig úgyszólván legelső színpadi kísérletei után. Családom birtokában nincsenek se levelek, se kéziratok: a költő teljes írott hagyatékát a debreceni levéltár őrzi” – mondta az akkor 30 éves nő, hozzátéve, hogy kedveli ugyan Csokonai műveit, azonban a kedvence Tompa Mihály. „Én tőlem a szilaj versei nagyon idegenek. Ami természetes, mert nő vagyok és ezenkívül világtalan is. Nagyon szeretem a Tihanyi echóhoz, a Magánossághoz, a Reményhez írt verseit, A lélek halhatatlanságáról írt ódáját. A Lilla-versek közt vannak nagyon bájosak, a Dorottya felüdít, de a bordalok elidegenítenek” – jegyezte meg Gizella, akiről az is kiderült, hogy négyéves korában, orvosi műhiba következtében veszítette el látását, azóta él a Vakok Intézetében, megtanulta a kefekötést, kosárfonást, a varrást és a horgolást. Én kinn, a „látók” között rosszul érzem magam. Idegen vagyok nekik és ők nekem. Hideg nekem az ő világuk. De itt, a társaimmal, nagyon egyetértek, én itt boldog és valaki vagyok.

Hanem amíg ehhez a megnyugváshoz eljutottam, sokat segítettek rajtam a versek. A magam irogatása, a nagy költők és legfőképp Tompa” – mondta Dénes Zsófiának.

1957-ben, az Ország-Világban

Csokonai Vitéz Gizellának 1931-ben jelent meg első és egyetlen verseskötete szerzői kiadásban, ám Herczeg Ferenc szerkesztésében és patetikus, kissé túlcsondult előszavával: „Énekel a vak leány ezer szín megsejtett tavaszáról a búbájós ifjúságnak. Lelke költői magányában oly módon emelkedik az imádott, benső Fény felé, mint a kicsi virág, mely hatalmas életakarattal nyújtózik küzdve az elérhetetlen napsugár után... A vak leány magánya rideg, fénytelen éj, de daloktól hangos tavaszi erdő” – írta Herczeg, de egy félmondatából („sok helyütt művészi hangok csendülnek meg dalaiban”) azért sejteni lehet, hogy Csokonai Vitéz Gizella versei igazából költőjük személye miatt érdekes. A verseskötet nyomán esett rá ugyan némi reflektorfény, egyik versét a rádióban is elmondhatta, de hamar megfeledkeztek róla.

1957-ben már egyik rokona (Csokonai Vitéz Zoltán Keravill-alkalmazott) „hívta ki” az Ország-Világ tudósítóját a Vakok Intézetébe, és az immár „töré-

keny termetű, fehér hajú” Csokonai Vitéz Gizella ismét tollba mondhatta szomorú, ám tartalmatlannak semmiképp nem nevezhető életét; verseskötete megjelenése után könyvtáros lett, és nyugdíjas napjait is azzal tölti, hogy Braille-írással szépirodalmi műveket másol. „Állandó hallgatója a rádió irodalmi és zenei műsorainak. Arany, Vörösmarty, Ady, Juhász Gyula, József Attila verseinek lelkes rajongója. A szép érzelmeket tápláló szimfonikus zene öröme deríti” – írta róla az Ország-Világ.

Csokonai Vitéz Gizella 1965-ben halt meg, néhány verse 1992-ben megjelent a vakok és gyengénlátók Óda a fényhez című antológiájában, köztük ez:

Vágyam

Szeretnék lenni napsugár,
Melytől virág fakad!
Vagy párjára lelt, kis madár
Zöldelő lomb alatt.
Szeretnék lenni dal szava:
Igaz hitből való,
Vagy anya ajkán égi csók:
Szíveket gyógyító!
Nem vágyom lenni hatalom!
Féktelen kapzsiság,
Nem oly fény, amely bűnre von,
Kincs-szóró balgaság!
Nem vágyom lenni harc, mely öl,
Sem földi győzelem!
Akkor inkább egy sír-virág
Porladó kebelén.
Vagy inkább csak egy rejtett könny
Megtért bűnös szemén,
Vagy beteg ajkán egy mosoly,
Kihez még van remény!
De nem... Ne legyek semmi más...
Békesség legyek én!
Hol béke, ott a szeretet
S áldás annak ölében.
Legyek csend, amely tiszta, szent,
Mely tűr és megbocsát!

Egyedül erre vágyom én,
Mert ez a boldogság.
magyarnarancs.hu

Ady menyasszonya írt róla riportot, Herczeg Ferenc méltatta költészetét

Első a család

A Braille-bizottság 2011 óta végzett tevékenységének rövid áttekintése

2011. február: megalakul a Braille-bizottság. Elkezd a teljesírás áttekintését.

2011 márciusától: A bizottság megkéri a Braille-olvasókat, hogy írják meg, miben kellene változtatni ahhoz, hogy a teljesírás megfeleljen a magyar helyesírás szabályainak és a kor követelményeinek.

2011 augusztusától: munka a teljesírás reformján.

2011. szeptember: A bizottság két tagja részt vett a Braille21 világkonferencián.

2011. november: Az akadálymentesítési munkacsoport kérésére a bizottság megfogalmazta elvi állásfoglalását és elvárásait általában a Braille-feliratokra vonatkozóan.

2012. február: az MVGYOSZ elnöksége elfogadja a teljesírás változtatására tett javaslatokat. A Vakok iskolájában egy konferencián bemutatásra kerülnek a változtatások.

2012 márciusától: Elkezdődik a rövidírás áttekintése.

2012 októbere: Együttműködési megállapodás jön létre a Braille-bizottság és a Magyar Tudományos Akadémia között a rövidírás rendszerének módosítására.

2012. december: Az MVGYOSZ elnöksége határozatban foglal állást azzal kapcsolatban, hogy használni kell-e a nagybetűjelet a gyógyszeres dobozokon lévő Braille-feliratokon.

2013. január: A Braille-bizottság az MVGYOSZ honlapján közzé teszi Bieber Mária felmérését a Braille-írás-olvasás és a képernyőolvasóval ellátott számítógép használatáról.

2013. első fele: Rozemberczki Zoltán 3 matematikatanárral áttekinti a matematikai pontírás rendszerét.

2013. október: A 46 jelből álló úgynevezett kis rövidírásba bekerülnek a 2012. februári változtatások. Ezzel összhangban módosul öt szóvégi rövidítés jele.

2014. január: A rövidírást érintő változtatások bevezetésre kerülnek az MVGYOSZ kiadványaiban.

2014. július: A bizottság kidolgozott egy ajánlást a gyógyszeres dobozok Braille-feliratainak elkészítésével kapcsolatban.

2015. január: Bemutatásra kerül az MVGYOSZ elnökségének az a 77 jelből álló kibővített rövidírás, amelyet a bizottság az MTA-val együtt készít.

2015. szeptember: A Duxbury Braille Translator magyar nyelvű fordítótáblájának elkészítése.

2015. december: Felmérés készül arról, hogy az olvasók mennyire támogatják egy új, 77 jelből álló rövidírás bevezetését. A felmérés alapján a Braille-bizottság azt javasolja az elnökségnek, hogy az új jelek bevezetése jelenleg ne történjen meg.

2015-2016: A Mi újság a Braille-írás-olvasás „háza táján”? című cikksorozat megjelenik a Vakok Világa folyóiratban.

2016. január: Az MVGYOSZ elnöksége elfogadja a Braille-bizottság kiemelő jellel, valamint a kapcsos és szögletes zárójellel kapcsolatos javaslatát.

2016. június: Egy nyilvános ülés megtartása az MVGYOSZ kiselőadó termében azzal a céllal, hogy az érdeklődők megismerjék a bizottság tagjait, munkáját és legfontosabb feladatait. A fórumon arra is lehetőséget biztosít

tottak a szervezők, hogy a résztvevők elmondhassák véleményüket, javaslatukat és észrevételeiket a bizottság tevékenységéről.

Szintén június: Előadás A magyar Braille-írás jelene és jövője a változások tükrében címmel. (A Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete konferenciája)

2016. szeptember: Egy előadás Braille-kultúra címmel. (Olvasás világnapja)

2016. október: Bieber Mária: Bevezetés a Braille-írás-olvasás rejtelmeibe című könyvének bemutatója.

2016. november: Egy Braille-bizottsági ülés, amelyen részt vettek a Vakok Iskolája tanárai és az MVGYOSZ képviselői. A megbeszélés témái:

hogyan népszerűsíthetnénk még jobban a pontírást?

Hogyan dolgozhatnánk ennek érdekében még jobban együtt?

Miként működhetne együtt a két szervezet Braille- és digitális tankönyvek előállításában?

2017-2018: A Braille-ábécéskönyv két füzetének elkészítése. (Braille-formátum)

A Magyar Braille-írás szabályai című kiadvány elkészítése. (digitális változat)

2018. május: A pontról pontra Braille-társasjáték bemutatója a játék világnapja alkalmából.

2019. január: A Braille-ábécéskönyv bemutatója. A tankönyv elkészítésében segítségünkre volt Temmel Márta.

2019. március: A bizottság előterjesztése alapján az MVGYOSZ elnöksége elfogadja a Braille-nyomtatásban használatos 8 számítástechnikai jelet.

2020 elejére a Braille-bizottság összeállít egy Excel táblázatot, amely egyes munkalapjai tartalmazzák a használatban lévő legfontosabb jeleket.

A következő elnevezésű munkalapok találhatóak az Excel állományban:

Az irodalmi Braille-írás jelei

Számítástechnikai jelek (Ezek a számítástechnikai jelek az irodalmi Braille-írás jeleivel együtt is használhatók

Kis rövidírás

Matematikai jelek jegyzéke

A Braille-kottaírás jelei

Hun_unicode

Euro_unicode

Us_unicode

Sakkban használt jelölések

Magyar kártya jelölései

A bizottság gondoskodik eredményeinek nyilvánossá tételéről.

Braille-bizottság

Az egyesületek működésére vonatkozó eltérő szabályok veszélyhelyzet idején

A veszélyhelyzet során a személy- és vagyonegyesítő szervezetek működésére vonatkozó eltérő rendelkezésekről szóló 102/2020. (IV. 10.) Kormányrendelet a civil szervezetek vonatkozásában is a jelenleg hatályos Ptk.-tól eltérő szabályokat állapít meg a veszélyhelyzet idejére.

A 2020. április 11-én hatályba lépett rendelet azon pontjait vesszük sorra, amelyek az egyesületekre, így szövetségünkre, illetve a tagegyesületekre vonatkoznak.

A vezető tisztségviselők, elnökségi tagok megbízatásának meghosszabbítása

A rendelet alapján, ha a vezető tisztségviselő, testületi tag (esetünkben például a szövetség, illetve a tagegyesület elnöke, elnöksége) megbízatása a veszélyhelyzet ideje alatt szűnik meg, mert például a határozott időtartam lejár, a megbízatás – a döntéshozó szerv (közgyűlés, küldöttgyűlés) e kérdésben hozott határozatának hiányában – a veszélyhelyzet megszűnését követő 90. napig fennmarad. Ez egyben azt is jelenti, hogy legkésőbb a most említett időpontig a meghosszabbodott tisztséggel érintett személy a tisztségéből eredő feladatait köteles ellátni.

A megbízatás meghosszabbodása nem jelenti azt, hogy a vezető tisztségviselő ebben az időszakban pl. ne lenne visszahívható, vagy a vele szembeni kizáró, illetve összeférhetetlenségi okok bekövetkezésekor ne szűnne meg a megbízatása.

A döntéshozó szerv (közgyűlés, küldöttgyűlés) eltérő ülésvezetési, döntéshozatali lehetőségei:

Ennek kapcsán mindenekelőtt fontos azt leszögezni, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt a döntéshozó szerv ülése nem tartható meg a tagok személyes részvételével. Ez a szabály arra az esetre is vonatkozik, ha például a közgyűlés, küldöttgyűlés összehívása még a most tárgyalt rendelet hatályba lépése előtt megtörtént.

Ülés megtartására a közgyűlés, küldöttgyűlés tagjainak kizárólag valamilyen elektronikus hírközlő eszköz igénybevételel történő részvételével van lehetőség. Döntés meghozatalára pedig vagy a fentiek szerint megtartott ülésen, vagy – mivel a 2011. évi CLXXV. törvény, illetve a Ptk. az ülés tartása nélküli döntéshozatalt az egyesület esetében nem zárja ki – írásbeli szavazással kerülhet sor, ha ezek valamelyikét az ügyvezetés kezdeményezi.

A veszélyhelyzet alatt megtartott ülésre, illetve más döntéshozatali eljárásra a nyilvánosságra irányuló követelmények nem vonatkoznak.

Ha az egyesület élni kíván a most részletezett döntéshozatali lehetőséggel, akkor annak részletszabályait, rendjét az elnökség – több önállóan eljáró vezető tisztségviselő esetén a munkáltatói jogok gyakorlására feljogosított vezető tisztségviselő – feladata kidolgozni, és arról a tagokat tájékoztatni. Ennek során figyelemmel kell lenni a kormányrendelet 4. §-ában foglalt előírásokra.

A számviteli beszámoló elfogadása, halaszthatatlan ügyekben való döntéshozatal

A rendelet alapján a veszélyhelyzet ideje alatt kivételesen, korlátozások mellett bizonyos alább felsorolt döntéseket az egyesület elnöksége, mint ügyvezető szerve is meghozhat. Ez részletesebben azt jelenti, hogy az elnökség döntést hozhat:

- a számviteli törvény szerinti beszámoló elfogadásáról
- az adózott eredmény felhasználásáról és
- a döntéshozó szerv hatáskörébe tartozó, azonban a jogi személy törvényes működésének fenntartásához, a veszélyhelyzet miatt kialakult helyzet kezeléséhez szükséges, valamint
- az észszerű és felelős gazdálkodás körében felmerülő halaszthatatlan ügyekben.

A rendelet alapján a számviteli törvény szerinti beszámoló könyvvizsgálata elvégezhető akkor is, ha a beszámolóról az elnökség döntött. Ahol felügyelő bizottság működik, ott a beszámoló elfogadása kérdésében a bizottság írásbeli jelentésének birtokában is lehet dönteni.

Az elnökség, illetve elnök feladata, hogy a meghozott döntésről a tagokat – akár elektronikus hírközlő eszköz vagy más személyazonosítást lehetővé tevő elektronikus eszköz segítségével – tájékoztassa.

Fontos garanciális szabály, hogy az elnökség által a fentiek szerint meghozott döntést a veszélyhelyzet megszűnését követően a közgyűlés, küldöttgyűlés elé kell terjeszteni. Ennek érdekében a veszélyhelyzet megszűnését követő 90 napon belüli időpontra rendkívüli ülést kell összehívni, melynek napirendjén e döntésnek is szerepelnie kell. Utólag tehát az elnökség korábbi döntése akár meg is változtatható vagy hatályon kívül helyezhető, ez azonban nem érinti az azt megelőzően keletkezett jogokat és kötelezettségeket. Ezzel kapcsolatban fontos annak hangsúlyozása is, hogy az ügyvezető szerv (elnökség) a hozott döntéseiért a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályai szerint felel.

Az elnökség döntéshozatala

Ez a testület az üléseit elektronikus hírközlő eszköz útján vagy más személyazonosítást lehetővé tevő elektronikus eszköz igénybevételével is megtarthatja, vagy írásbeli egyeztetést folytathat, és a döntéseket írásban is meghozhatja. E rendelkezések vonatkoznak egyébként a felügyelő bizottságra is.

Az ülésezésre, döntéshozatalra vonatkozó részletszabályokat főszabályként a testület elnöke, akadályoztatása esetén helyettese határozza meg és közli az érintettekkel. Az írásbeli egyeztetés és döntéshozatal elektronikus üzenetváltással (e-mail) is történhet.

Ha a veszélyhelyzet ideje alatt a testület tagjainak létszáma a törvényben, illetve a létesítő okiratban előírt szám alá csökken, vagy a tag a járvány miatt egyébként nem tud eljárni, a többi tag jogosult a határozathozatalra. A határozatképességre vonatkozó szabályokat ebben az esetben a döntésképes tagok száma alapján kell meghatározni, és határozatot ilyenkor is szótöbbséggel kell meghozni, azonban a többi tag kiesése esetén a határozathozatalra végső esetben egy személy is jogosult lehet.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Újabb, munkavállalókat is érintő rendelkezések láttak napvilágot

A koronavírus-járvány gazdasági hatásainak mérséklése érdekében szükséges adózási könnyítésekről szóló 140/2020. (IV. 21.) Korm. rendelet számos vonatkozásban érinti a munkavállalókat, a munkavállalást, illetve a civil szervezeteket is.

A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében meghozott és 2020. április 21-én kihirdetett rendelet tagegyesületeink, illetve olvasóink széles köre számára legfontosabb pontjait az alábbiakban részletezzük.

Beszámolási kötelezettséggel kapcsolatos könnyítés

A civil szervezetek esetében is meghosszabbodik a 2019-es tárgyévvel kapcsolatos számviteli beszámoló készítési, nyilvánosságra hozatali, letétbe helyezési és közzétételi, továbbá benyújtási (leadási, megküldési) kötelezettség határideje. A kormányrendelet értelmében, ha ezek a határidők 2020.

szeptember 30-ig hosszabbodnak meg, amennyiben 2020. április 22. és 2020. szeptember 30. között lennének esedékesek (a civil szervezetek esetében ez a helyzet áll fenn). Ez egyben azt is jelenti, hogy az ezen beszámolókra épülő további számviteli kötelezettségek határidejét szintén ettől a naptól kell számítani.

A fizetés nélküli szabadságon lévők is jogosultak egészségügyi szolgáltatásra

A „munkavállalás koronavírus-járvány idején” című, 2020. március 30-án a MVGYOSZ honlapján megjelent írásunkban a fizetés nélküli szabadság kapcsán arról adtunk hírt, hogy ennek időtartama alatt a munkavállaló – biztosítás hiányában – egészségügyi szolgáltatásra nem jogosult, ezért az egészségügyi szolgáltatási járulékot meg kell fizetnie, amit munkáltatója is átvállalhat.

Mostantól a helyzet annyiban változik, hogy az új szabályozás a veszélyhelyzet fennállásának időszakára vonatkozóan már rögzíti, hogy a veszélyhelyzetből kifolyólag fizetés nélküli szabadságon lévő munkavállaló egészségügyi szolgáltatásra jogosult. Az ennek fedezetét szolgáló egészségügyi szolgáltatási járulékot 2020. május 1-jétől nem a munkavállaló, hanem munkáltatója köteles megállapítani, bevallani és megfizetni.

A munkáltató kérelmére ugyanakkor az adóhatóság a járulék megfizetésére halasztást engedélyezhet a veszélyhelyzet megszűnését követő 60. napig.

Béren kívüli juttatásként magasabb összegű Széchenyi Pihenő Kártya adható

A kormányrendelet alapján erre az évre vonatkozóan növekedett a Széchenyi Pihenő Kártya formájában nyújtható béren kívüli juttatásnak minősülő támogatás mértéke. Ez annyit jelent, hogy a Széchenyi Pihenő Kártya szálláshely alszámlájára utalt támogatás eddigi évi 225 ezer forint helyett legfeljebb 400 ezer forint, vendéglátás alszámlájára utalt támogatás az eddigi 150 ezer forint helyett legfeljebb évi 265 ezer forint, míg szabadidő alszámlájára utalt támogatás az eddigi 75 ezer forint helyett legfeljebb évi 135 ezer forint összegig minősül béren kívüli juttatásnak, azaz vonatkoznak rá kedvezőbb adózási szabályok.

Ha a munkáltató ezt a támogatást április 22. és június 30. közötti időszakban nyújtja a munkavállalónak, akkor annak összege után nem kell a szociális hozzájárulási adót megfizetni.

Szociális hozzájárulási adó mértékének csökkenése

Végül arról is érdemes még szót ejteni, hogy július 1-jétől a szociális hozzájárulási adó mértéke az adóalap eddigi 17,5 %-áról 15,5 %-ra változik.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Változó egészségügyi szolgáltatás, gyógyászati segédeszköz elektronikus vényre

Mostanában több jogszabály, valamint ezek mentén kiadott tájékoztató látott napvilágot, melyek – elsősorban a kialakult járványveszély következtében – az egészségügyi ellátások nyújtásában, illetve a gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutásban hoznak változást.

Alább ezekről ejtünk szót röviden, már itt utalva azonban arra is, hogy az előzetes tájékozódás minden esetben célszerű lehet, mielőtt valamilyen most ismertetett szolgáltatást igénybe kívánunk venni, hiszen részint a járványhelyzet változásával a lehetőségek, körülmények is változhatnak, illetve adott esetben olyan szolgáltatásról van szó, ami eddig nem, vagy nem ilyen formában létezett.

Május 4-től újraindul az egészségügyi alap- illetve szakellátás

Az emberi erőforrások miniszterének e tárgyban kiadott rendelete, illetve a szakmai szervezetek, szolgáltatók részére küldött tájékoztatója alapján május 4-től újraindulhatnak a háziiorvosi, házi gyermekorvosi, védőnői, illetve fogászati járóbeteg alapellátások, továbbá a járóbeteg szakellátások – ideértve a diagnosztikai és fogászati szakellátásokat is –, az egynapos ellátások, a nem közfinanszírozott (magán) ellátások, valamint a fekvőbeteg szakellátások közül a rehabilitáció és a transzplantációs beavatkozások. Mint ismeretes a miniszter korábbi rendelkezése értelmében a járványveszély miatt a veszélyhelyzet ideje alatt eddig csak a sürgős, azonnali ellátást igénylő beavatkozás elvégzésére volt lehetőség. Fontosnak tartjuk felhívni a figyelmet arra, hogy mindenkire, aki az egészségügyben akár járóbeteg alap-, akár szakellátást kíván igénybe venni, bizonyos előírások ezután is vonatkoznak majd. Az ellátásra például csak előzetes, telefonos időpont-egyeztetést követően lesz lehetőség, a rendelőbe belépéskor minden esetben hőmérsékletmérést végeznek és a másfél méter távolságot az emberek között itt is tartani kell.

Olyan vizsgálatokra, amelyek személyes találkozást igényelnek, csupán azt követően kerülhet sor, hogy valamilyen elektronikai eszköz (telefon, e-mail stb.) segítségével előzetesen már történt konzultáció a beteg állapotával kapcsolatban. Személyes vizsgálat esetén a minisztérium az egészségügyi intézményekben legfeljebb óránként 4 beteg előjegyzését javasolja.

Az ún. egynapos ellátások, valamint a COVID-19 vírus szempontjából magas kockázatot jelentő elektív beavatkozások minden esetben csak tesztelést követően, negatív vizsgálati eredmény birtokában végezhetőek.

Telemedicina

Április 30-án lépett hatályba a 157/2020. (IV. 29.) kormányrendelet, amely – egyelőre csak a veszélyhelyzet időtartamára – alapot teremtett olyan egészségügyi szolgáltatás nyújtására, amely a beteg személyes jelenléte nélkül valósul meg (telemedicina).

Erre a fajta egészségügyi szolgáltatásra kizárólag akkor kerülhet sor, ha az orvos megítélése szerint a beteg személyes jelenléte ahhoz nem szükséges. A telemedicina keretében a beteg távollétében távmonitoring eszközökkel és egyéb infokommunikációs technológiák révén hozzáférhető információk alapján sor kerülhet a beteg állapotának felmérésére, további vizsgálatok elrendelésére, gyógykezelés megkezdésére, a fenti kezelések eredményességének megállapítását szolgáló távkonzultációra, továbbá diagnózis felállítására.

Távkonzultáció segítségével betegirányítás, diagnózis, terápiás javaslat végezhető, valamint beutaló is adható, de kontrollra, utógondozásra stb. is lehetőség nyílhat. Fontos elv ugyanakkor, hogy ha az ilyen ellátás során az egészségügyi szolgáltató azt állapítja meg, hogy a beteg számára az egészségi állapotának romlása, maradandó károsodás megelőzése vagy más orvosi indokból személyes formában szükséges egészségügyi szolgáltatást nyújtani, akkor – a vonatkozó előírások betartásával – haladéktalanul gondoskodnia kell a szükséges ellátás biztosításáról.

A fent említett szabályozással összhangban a járóbeteg szakellátást nyújtó intézményekkel szemben elvárás, hogy kialakítsanak olyan elektronikus egészségügyi szolgáltatást, amely lehetővé teszi a személyes találkozás nélküli, azaz távkonzultáció útján történő kapcsolattartást, a pácienssel szabályos vizit lebonyolítását. Ennek során tisztázható a beteg állapota, gyógyszeres kezelése, esetleg azok hiánya, felállítható egy virtuális státusz. Az ilyen konzultációt követheti újabb terápiás javaslat, majd újabb távkonzultáció, vagy – ha az nem kerülhető el – egyeztetett időpontban személyes vizs-

gálat, de az orvos akár kórházi beutalásról, mentő rendeléséről is intézkedhet ilyen konzultációt követően.

A szolgáltatóknak a virtuális vizitet is szabályszerűen dokumentálniuk kell (az ilyen dokumentáció gyakorlatilag megegyezik az ambuláns lappal), amivel kapcsolatban elvárás, hogy a későbbiekben ellenőrizhető, visszakereshető legyen, illetve azt a háziorvos is elérhesse az elektronikus szolgáltatási tér rendszerében. Az egyes egészségügyi szolgáltatóknak honlapjukon kell tájékoztatást adniuk az általuk nyújtott telemedicina szolgáltatás formájáról, elérhetőségéről. Minthogy ezek intézményenként eltérőek lehetnek, célszerű azokról előzetesen tájékozódni.

Igazolások, javaslatok személyes találkozás nélkül

A miniszteri tájékoztató alapján cél, hogy bizonyos adminisztratív háziorvosi tevékenységek véglegesen kerüljenek át a nem kontakt ellátások körébe. Ide tartoznak a különféle igazolások (pl. keresőképtelenség igazolása stb.), illetve a szociális ellátásokhoz szükséges dokumentumok, amelyekkel kapcsolatban az a javaslat, hogy azokat a jövőben ne személyesen lehessen átvenni, hanem kérésre öt munkanapon belül küldjék meg az érintettnek.

Gyógyászati segédeszközök elektronikus vényre

2020. április 30-ától már bizonyos gyógyászati segédeszközök (egyelőre főként kötszerek, cukorbeteg eszközök, stb.) is rendelhetők elektronikus recepten, de azokat kiváltani még csak patikákban lehet. Az elektronikus recept kiadását a betegnek kell kérnie orvosától.

Azon gyógyászati segédeszközöket viszont, amelyeket patikában nem lehet beszerezni, továbbra is kizárólag papír alapú recepttel lehet kiváltani. A jövőben egyébként tervezik az elektronikus vénnel kiváltható gyógyászati segédeszközök körének bővítését. Ennek érdekében a gyógyászati segédeszköz forgalmazással foglalkozó szolgáltatók (köztük az MGVYOSZ) is csatlakoznak majd az elektronikus recept használatát lehetővé tevő elektronikus egészségügyi szolgáltatási tér (ESZT) rendszeréhez.

A csatlakozásra várhatóan az év második felében kerül sor.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Törvénymódosítás a felsőoktatásban a veszélyhelyzet miatt

A járvány következtében kihirdetett veszélyhelyzet természetesen a felsőoktatást is érinti, amennyiben a nemzeti felsőoktatásról rendelkező 2011. évi CCIV. törvény, illetve egyéb, felsőoktatást érintő jogszabály több rendelkezését is felülírta ideiglenesen az új szabályozás.

Az említett eltérő szabályokat a veszélyhelyzet során teendő egyes, a felsőoktatási intézményeket és a hallgatókat érintő intézkedésekről szóló 101/2020. (IV. 10.) kormányrendelet tartalmazza. Alább e rendelet fontosabb, elsősorban a hallgatókat, illetve felsőoktatási felvételre jelentkezőket érintő rendelkezéseit ismertetjük.

Hallgatókra vonatkozó eltérések

Átsorolás korlátozása

A felsőoktatási törvény alapján azt az állami, illetve rész-ösztöndíjas képzésben résztvevő hallgatót, aki az utolsó két félév átlagában – habár nem szünetelt a hallgatói jogviszonya – nem szerzett legalább 18 kreditet, vagy nem érte el az adott felsőoktatási intézmény által megkövetelt tanulmányi átlagot, kötelezően önköltséges képzésre kell átsorolni.

Ebben az évben a következő, 2020/2021-es tanévre vonatkozóan viszont akkor sem kerülhet sor állami ösztöndíjas helyről önköltségesre történő átsorolásra, ha a hallgató a fent említett feltételeket nem teljesítette.

Az új szabályozás ugyanakkor az önköltséges képzésről való visszasorolás lehetőségét nem zárja ki, azaz erre ebben az évben is lehetőség van.

Eltérés a félév, tanév időtartamát tekintve

A felsőoktatási intézmények a félév, illetve tanév hosszát, időtartamát tekintve is eltérhetnek a törvény rendelkezéseitől. Ezzel kapcsolatban tehát célszerű az adott intézmény döntéséről tájékozódni. Az Eduline szerint a Debreceni Egyetem például akár augusztus 31-ig is meghosszabbíthatja a tavaszi szemeszt.

A hallgatói jogviszony szüneteltetését érintő változás

A felsőoktatási törvény értelmében a hallgatói jogviszony egybefüggő szüneteltetésének hossza (passzív félévek száma) legfeljebb két félév lehet. A kormányrendelet alapján a 2019/2020 tanév tavaszi félévét azonban annak

szüneteltetése esetén sem kell számításba venni az egybefüggő szüneteltetés időtartama szempontjából.

Mentesülés a nyelvvizsga letételének kötelezettsége alól

A kormányrendelet értelmében, akik 2020. augusztus 31-éig sikeres záróvizsgát tesznek, azok esetében nem lesz az oklevél kiadásának előfeltétele a nyelvvizsga letétele.

Ez a rendelkezés – a minisztérium jogértelmezése szerint – nemcsak azokra vonatkozik, akik idén teszik le a záróvizsgát, hanem mindazokra, akik e vizsgán már túl vannak, azonban a nyelvvizsga hiánya miatt eddig nem kapták meg a felsőfokú tanulmányok befejezését igazoló oklevelet.

Záróvizsga

A felsőoktatási intézmények a hallgatók részére a záróvizsgát ebben az időszakban is megszervezik. A záróvizsga letétele, valamint az oklevél átvétele érdekében a hallgatók a felsőoktatási intézmény épületébe beléphetnek, azonban ennek során a fertőzés elkerülése érdekében szükséges előírt rendelkezéseket az intézménynek be kell tartania.

A felsőoktatási intézménybe felvételizőkre vonatkozó eltérések

Ha valaki a 2019/2020 tanévben idegen nyelvből részvizsgát tett, az ennek eredményéről kiállított nyelvvizsga-bizonyítvány a 2020. évi általános felvételi eljárás során ugyanúgy többletpontok igénybe vételére jogosít, mint a komplex nyelvvizsga. Ez azt jelenti, hogy középfokú (B2) részvizsga esetén 28, felsőfokú (C1) szintű részvizsga esetén pedig 40 többletpont jár az érintettnek.

Ismét hangsúlyozzuk ugyanakkor, hogy részvizsga megszerzése csak akkor eredményez többletpontokat, ha arra a 2019/2020 tanévben került sor.

Kivételt képez ez alól az az eset, amikor valaki igazoltan a sajátos nevelési igénye miatt nem tudja a komplex nyelvvizsgát letenni. Ilyenkor a fent említett többletpont akkor is jár, ha az érintett középfokú (B2) csak írásbeli vagy csak szóbeli típusú, illetve felsőfokú (C1) csak írásbeli vagy csak szóbeli típusú, vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgával rendelkezik.

További fontos szabály, hogy ha a nyelvvizsga megszerzésének feltételeit a nyelvvizsgázó már sikeresen teljesítette, de a nyelvvizsga-bizonyítvány még nem került kiállításra, a felsőoktatási felvételi eljárásban a nyelvvizsga-bizonyítvány helyett a nyelvvizsgaközpont által kiadott igazolást is felhasználhatja, azonban a veszélyhelyzet megszüntetését követően legkésőbb 30 napon belül a nyelvvizsga-bizonyítványt be kell mutatnia.

A felvételi követelmények teljesítését a felsőoktatási intézményeknek úgy kell megszervezniük, hogy az a jelentkező és más személyek személyes érintkezését ne igényelje.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Társas barangoló

Kapitány a fedélzeten 3. rész

Ahogy azt már említettem, számomra az igazi élményt a túrahajózás jelenti. Ez a hajózásnak az a válfaja, amikor egy hosszabb utazás során szinte életvitelszerűen töltjük a napokat a tengeren, miközben megismerjük a kiválasztott partszakasz városkáit, öbleit, fürdőzőhelyeit és biztonságot, parti örömeket nyújtó kikötőit. Ígértem, hogy a hajósélet napirendjével folytatom írásomat, de ezt most egy konkrét példán keresztül teszem, szemezgetve az egyik legutolsó túrahajózásunk hajónaplójából is.

Toszkán szigetek – Gasztro-vitorlás túra – 2019 szeptember-október

Hajónk, egy 46 lábás, közel 15 méter hosszú, négy kabinos, német gyártmányú, üvegszálás műanyag testű hajó, báziskikötőnk, ahonnan túránk indul az olaszországi Punta Ala, egy apró üdülőváros kikötője a Follonica öböl déli csücskében. Toszkána a klímáján túl a különleges gasztronómiájáról is méltán híres, illetve bővelkedik látnivalókban a szárazföldi területeken is. Ráadásul, ha a hét Toszkán szigetet nézzük, akkor mindnél tapasztalunk valamilyen a történelméből, az elhelyezkedéséből és a klímájából eredő, az állat vagy növényvilágával kapcsolatos különlegességet, mely alapja lehet az ott lakó emberek büszkeségének, a természethez és a tengerhez fűződő viszonyának.

Ezen a vízterületen már sokszor hajóztam, ám minden alkalommal más és más az utazás, így ez is – sok tekintetben – első volt; pl. ez volt az első olyan túram, amikor Betti, már mint a feleségem vett részt az úton és a barátai voltak az útitársaink. A velem együtt nyolcfős csapatban így a fedélzetre szállt 4 képzett séf, 1 cukrász, 3 sommelier, azaz magyar kifejezéssel borszakértő, illetve 1 barista – aki a kávé készítésének mestere. Ezek a címek csak a legénység egyik felének a végzettségeiként sorolandók, így velem együtt a

legénység másik fele – amolyan műkedvelő hedonistaként – várta, hogy ennek a grandiózus felhozatalnak szerencsés haszonélvezője legyen.

Hajóátvételünk kicsit elhúzódott, mivel a hajót bérbeadó iroda ügyintézője kihasználta a jó időt és az ebédszünetet megtoldotta pár óra napozással a strandon. Sebaj, kedvünket ez sem szegte, gyors bepakolást követően Elba szigete felé vettük az irányt. Sajnos a késői indulás és így a késői befutás miatt nem fértünk be a festői Porto Azzurro kikötőjébe, így amolyan nomád hajósként, rögtön az első éjszakát horgonyon töltöttük nem messze a kikötőtől, védett, 10 méteres mélységű vízben.

Miután megbizonyosodtunk róla, hogy a horgony tart, az elhelyezkedésünk nem zavarja a vízforgalmat és más hajókat a közlekedésben, horgonyzásban, egy gyors fürdéssel ünnepeltük meg az autós és hajós utazást követő megérkezést. Még Punta Alában a behajózást megelőzően bevásároltunk együtt, így az első hajós vacsora helyi olasz finomságokból állt, melynek az elkészítéséhez felavattuk az új, kifejezetten hajós utazásokra szánt gázos grillsütőt is.

A séfek által kihirdetett menüként frissensült grillkolbász volt, isteni friss olasz paradicsommal, többféle olívbogyóval és sajtokkal kiegészítve, valamint ennek leöblítésére számomra az egyik helyi kedvenc sör – Nastro Azzurro, azaz kék szalag - került az asztalra.

Másnap reggel gyönyörű napfelkeltére ébredt a csapat. Ahogy egyesével kiszállingóztak az útitársak a fedélzetre, mindenki kapott a kezébe egy-egy bögre gőzölgő kávét, vagy teát, hogy jól kezdődjön a nap. A csapat fele ezt követően a hajóhoz rendszeresített gumicsónakkal kimotorozott a kikötőbe, pár elmaradt dolgot beszerezni és egy rövid parti sétát tenni ebben a gyönyörű kisvárosban, míg a többiek a kabinok és a konyharend kialakítását fejezték be, hisz ma hosszabb hajózást terveztünk. A partot megjárt csapat lelkesedve, boldogan újságolta a parti séta során és a helyi kávéházban tapasztalt élményeit, miközben már húztuk fel a horgonyt, indult a napi hajós kalandunk!

Elba szigetének déli oldalán hajóztunk, szinte végig szélcsendben, a motort használva. Ez jó is volt, hisz könnyebb hozzászokni a hajó mozgásához csendesebb időben, felfedezni a fedélzeti élet nyugalma, elsajátítani a mozgó hajón történő közlekedést. Az időjárás megajándékozott bennünket egy nyílt tengeri fürdés lehetőségével is, hisz az alig lengedező szélben, csillogó napsütésben és mélykék vízben fürdeni hatalmas ajándék, főképp azok számára, akiknek soha korábban nem volt alkalmuk kipróbálni az ilyen élvezeteket.

Kora délután futottunk be az Elba észak-nyugati részén elhelyezkedő Marciana kisváros kikötőjébe. Mire a kikötőkötelekkel rögzítettem a hajót, csatlakoztattam a parti áram vezetékét és elintéztem a bejelentkezést a kikötői irodában, addigra a séfek előálltak a következő gasztroélménnyel; helyi alapanyagokból sáfrányos rizottót készítettek, melyhez desszertnek a Porto Azzurroban vásárolt fánk került az asztalra.

Az ebédet követően több részre szakadt a társaság, volt, aki a helyi strandon napozott, míg mások a kisváros zegzugos utcáit derítették fel, de volt, aki a magas sziklafal tetejére kirándult, hogy a naplemente látványában gyönyörködhesen.

Este a fedélzeten dermedt falú pohárból kortyoltuk a helyi prosecco-t, azaz olasz gyöngyözőbort.

Páran még ezt követően, tesztelték az egyik legjobb helyi étterem kínálatát, és a helyi fagyiról is ódákat hallhattunk a visszaemlékezések során.

Éjszaka megerősödött a szél, így a hajnali indulás elég bonyolult manőverként indult. Hajónk – mediterrán szokásnak megfelelően – farral volt a mólóhoz kikötve, a sor legelső hajójaként, így balról nem lévén szomszédunk a balról előlről érkező erős szél a jobbunkon álló hajó felé sodort minket. A hajó orra egy víz alatti betonkolonchoz rögzítve ezt mindaddig visszatartotta, amíg az indulás során az orrköteleket el nem engedték. Ha több tapasztalt hajós van a fedélzeten, akkor ez rutin feladat, de esetünkben egyedül voltam hozzáértő, így a társaimnak el kellett magyaráznom, hogy az elinduláshoz kinek milyen módon, milyen ütemben kell segítenie. Végül a manővert menet közben egy újabb elemmel nehezítette az időjárás, mert a hajó a jó vitorlázhatóság érdekében relatíve kisméretű hajócsavarral volt szerelve, így nem biztosította a szükséges tolóerőt. Ennek következtében közel kerültünk hozzá, hogy a szomszédunk orrkötélét feltekerje a mi hajócsavarunk, ami kellemetlen és balesetveszélyes is, így végül engedve az elemeknek nem kifordultam a sorból, hanem a hajó orrát jobbra fordítva a farát balra eltávolítottam a szomszéd köteleitől, és végül a kikötő végéből visszatolattunk egy szélesebb részig, ahol már volt tér a szükséges fordulóhoz. Ezt követően jött a kávé, inkább csak az íze öröméért, mivel a manőverek közben termelt adrenalin az ébrenléti állapotot már megteremtette.

A hajnali indulás oka, hogy ma egy hosszabb szakaszt terveztünk, Napóleon nyomában, Elbáról áthajózás Korzikára! A szélerősség, ami a kikötőben megnehezítette a dolgunkat, most kifejezetten élvezetes vitorlázást eredményezett. Motor nélkül, jó szélben, hat és fél óra alatt tettük meg a 35 mérföldes – valamivel több, mint 60 km – távot. Közben a hajó legénysége –

és persze leánysága is –, mint alkalmi kadéto k tengerészcsomókat, kikötői és egyéb manőverek elméletét, és megannyi egyéb hajós kunszt megtanítását követelte tőlem. Természetesen ismét volt nyílt tengeri fürdés, de a halfogás céljából vontatott csalinkat elkerülte a szerencse. Célpontunk erre a napra Bastia, Korzika északi részének a legnagyobb városa. A bastiai Port Vieux – régi kikötő – igazi történelmi emlék, így szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hogy alkalmunk volt az alig néhány vendég hajóhely egyikébe beállni. Legénységem itt már, mint rutinos kadéto k vettek részt a kikötési manőverben, melyhez francia szokás szerint a helyi kikötői legények csak távolról nyújtottak megfigyelést segítségként.

Mivel szieszta időben érkeztünk és beígértem a csapatnak az esti francia éttermi élményt, így kénytelenek voltunk a délutánt picit éhezve túlélni. Ebben a városnéző séta során beszerzett helyi túlélőfalatok, valamint a híres korzikai gesztenyés sör (Pietra) voltak az említésre méltó elemek. Végül este a fellegvárban egy kellemes kis francia étterem teraszán fogyasztottuk el a vacsoránkat, ami kiadós és ízletes zárással szolgált a nap végére, ezzel zártuk a szeptembert is.

Az éjszakára sem csillapodó szél miatt a kikötőbe betaláló, zavart hullámokban táncoló hajótest picit kellemetlenné tette az éjszakát, így nem esett senkinek sem a nehezére, hogy hajnalban indulást vezényeltem. Még csak pirkadt, amikor elkötöttük a hajót a parttól, és tovább indultunk északra, megkerülve a Cap Corse félszigetet, hogy estére a szent Flóriánról elnevezett St Florent városába érkezzünk. Mivel a hullámozásban a séfek nem merték vállalni a tervezett reggeli elkészítését, egy órácskára lehorgonyoztunk egy festői kis öbölben Pietracorbara mellett. Elfogultság nélkül állíthatom, hogy remek tojásrántotta készült, mindenféle mediterrán adalékokat is beleálmodva az ételbe.

Délre értük el a félsziget legészakibb pontját, ahol az apró Giraglia sziget mellett a Tirrén tengerről áthajóztunk a Ligur tengerre. Útközben többször és többféle technikával próbálkoztunk halat fogni, de a szerencse most elkerült bennünket. Viszont séfjeink egymással versengve óránként tettek az asztalra valami kis apróságot, megannyi kis különlegességet. Vékonyra szelt, pirított bagett, meglocsolva a környék legjobb olíva olajával és rajta ízletesre pácolt friss apró hallal, félbevágott paradicsommal, bivaly mozzarella sajttal, kapribogyóval, vagy emlíhetném még ugyanezt a bagett alapot olasz prosciutto, olíva bogyó és parmezánforgács feltéttel. Ezek variációit számos alkalommal volt szerencsénk az út során kóstolgatni.

A szokásos fürdés megelőzte ismét a kikötőbe történő megérkezést és mivel ez még mindig Franciaország, így hiába kértem rádióan segítséget a kikötéshez. Válasz hiányában magunkra hagyva kerestünk egy helyet a kikötőben és az egyre erősebb szélben, többször is a parttal történő ütközést kockáztatva, segítség nélkül kötöttük ki a hajót. Mire minden kötél a helyére került, megérkezett a helyi kikötőmester és segédje, és mintegy köszöntőként elmagyarázta, hogy miért nem jó hogy ide álltunk, majd felszólított minket, hogy álljunk arrébb egy hellyel... persze megtettük a kedvükért.

A városi sétánk során szakértőink kinézték, hogy a vacsorát hol költsük el, így a Le Bistrot Le Mer – tengeri bisztró – elnevezésű helyen foglaltunk asztalt. Kellemes, hangulatos este volt. Nem a zsúfolt teraszon, hanem az étterem mögötti apró kis utcában terítették meg a számunkra. Mivel csak francia nyelvű étlap volt – ami itt szinte általános – és a pincér sem beszélt angolul, kénytelenek voltunk a technika csodáit és minden korábbi tapasztalatunkat bevetni a rendeléshez. Volt némi bizonytalanság bennünk, amíg az étel meg nem érkezett az aszatra, de feleslegesen aggódtunk, minden hibátlannak és fenségesnek bizonyult. Mivel a lányok fáztak a csinos ruhájukban az esti szellőben, a pincér felismerve a vendég igényét, összeszedte az összes dolgozójuk kabátját, zakóját és felajánlotta azt számunkra, amellyel éltünk is! Levezető sétaként még az óvárosba és a fellegvárba is felmáztunk, ezzel zártuk a napot.

Éjszaka az erős szél mellé egy kiadós zivatar is érkezett, tehát a délután a hajó kötélzetére kitergetett ruhákat be kellett mentenem. Reggel ragyogó napsütés fogadott. Ellenőriztem az időjárás és széljelentést, miközben a kávémat fogyasztottam a kormányállásban és meglepetésként konstatáltam, hogy a Giraglia sziget környékén – amerre az utunk vezet a tervezett Macianaggio falucska irányába – viharos szelet és 3-5 méteres hullámzást jósoltak, így javasoltam a csapatnak, hogy maradjunk egy napot itt, ne menjünk tovább, várjuk ki az időjárás javulását. Macianaggio egy apró kis falu Cap Corse keleti oldalán, arról híres, hogy Napóleon itt kötött ki, amikor Elbáról megszökve visszajött Korzikára. Picit sajnáltuk, hogy ki kell hagynunk a helyet, ahol ráadásul kellemes kis piac és egy kis ékszerdoboz tengerész templom is található... Korábban én már jártam ott többször, így maradt az elmesélés, de a csapat megszavazta a pihenőnapot.

Nem bántuk meg, hogy maradtunk, mivel még a védett kikötőben is egész nap búvészkedni kellett a kötelekkel, hogy a szél ne rakja ki a hajót a partra.

Reggelinket egy hamisítatlan francia pékségben fogyasztottuk el. Volt vajjas croissant, helyi finom pékárú és kávé. Utána kihasználtuk az alkal-

mat, hogy a megcsappant készleteinket pótoljuk a piacon és a boltban, de sajnos a helyi halbolt épp szünnapot tartott, így a fedélzeti halsütés megint elmaradt. A széljelentést folyamatosan ellenőriztem nap közben, kiderült, hogy a következő napokra is brutális vihar várható Giraglia környezében, így a legjobb időjárási ablak úgy alakult, hogy hajnali 4 órakor kell indulnunk a kikötőből. Az egész útitervet az időjárásra – szélerősségre és hullámozásra – optimalizáltam, felhívva a csapat figyelmét, hogy mi várható. Szerencsémre mindenki jól fogadta és inkább izgatottan, mint aggódva várták a hajnali indulást és a következő szakaszt. A mellettünk álló hajón egy idősebb hölgy – látva a készülődésünket – kérdezte, hogy „megkockáztatjuk-e az elindulást?”, mire elmondtam neki, hogy ahhoz hogy péntekre visszavigyük a hajót, nem tudunk mást tenni, mennünk kell. Jó utat kívánt, majd elment úszni az öbölbe, ahol méteres hullámok csapkodtak. Amikor visszajött még beszélgettem vele, kiderült, hogy Saint Tropes-ből jött a férjével, vitorláznak, versenyeznek, túráznak... igazi nomád tengeri házaspár!

Másnap hajnalban, sötétben indultunk, csak a csillagok segítettek, meg pár kikötői fény. Alig hagytuk el a kikötőt, amikor elkezdődött a hullámvasút. Előbb csak 1 méter, 1,5 méter, 3 méteres hullámok gurultak át a hajó alatt, majd mire a Giraglia szigethez értünk ez már 4-5 méterre erősödött. A csapat tagjai a fedélzeten kapaszkodtak, derekasan kitettek magukért, megbíztak bennem és a hajóban, ami nagyon jóleső érzésekkel töltött el. Korzika északi csúcsát megkerülve visszatértünk a Tirrén tengerre, ahol azonnal szembetűnővé vált a felkelő nap fényében a szemből, a szárazföld felől érkező masszív hidegfronti felhőzet. Ezen a szakaszon jövetben fürödtünk és vitorláztunk, most menekülőre fogtuk. Minimális vitorlázat mellett is rohant a hajó, de az egyre inkább kialakuló hullámozás nagyban nehezítette a haladást. Egy rövid időre még egy veszélyes víztölcsért is megfigyeltünk ami Capraia sziget felől tartott Korzika felé, de szerencsére távol volt, így nem jelentett közvetlen veszélyt a számunkra. A globális meteorológiai változások hatására egyre gyakrabban lehet találkozni ezekkel a vízi tornádókkal, melyek veszélyesek mind a vízen a hajókra, mind pedig a parti létesítményekre.

Délutánra egyértelművé vált, hogy az eredetileg megcélzott Porto Ferraiot nem tudjuk elérni. A szemből, féloldalról érkező hullámok folyamatosan megtörték a hajó mozgását, így alig haladtunk, sok hullám át is szaladt a fedélzeten előbb riadalmat keltve, majd miután bevezettem egy mókát, már várva a locspocs érkezését.

Egyszer régebben gyerekeket hajóztattam a Balatonon, ahol szintén nagy hullámozás alakult ki és a srácok féltek. Mondtam nekik, hogy ha jön a hullám és a hajó orra a hullámvölgybe csapódik, akkor kiáltsák hogy „Ollé!”. Ennek az lett az eredménye, hogy egyre nagyobb „Ollé!”-t akartak, így már nem féltek a hullámokat, hanem várták azt. Itt volt az alkalom ismét bevetni a trükköt, és bevált! A legénység lelkesen „Ollé!”-zott minden egyes megrendítő hullámcsapásra.

Porto Ferrario kihagyása egy újabb lemondás, talán a legszebb kisváros a Toszkán szigetek területén, Napóleon egykori száműzetésének helyszíne és a személyes kedvencem is. Viszont a természettel nem érdemes ujjat húzni, így ismét újratervezés következett. Bújjunk be Elba mögé a szél elől. Ahogy a sziget partvonalát elértük, igyekeztem minél közelebb vezetni a hajót a partokhoz. Szerencsére gyorsan mélyül a víz, így percek alatt szellővé mérséklődött a vihar, legalább is társaim ezt érzékelték.

A déli partvonalon végighajózva felvetődött, hogy milyen jó volt az első este Porto Azzurro-ban, menjünk oda vissza, már biztosan elállt a szél. Szinte biztosra vettem, hogy ez nem így van, de belefért egy teszt. Elmentünk a sziget végéig és kibújtunk a takarásból. Ahogy az a tankönyvben is van, ismét szembetalálkoztunk a hullámok és a szél ostromló csapásaival. Mivel közben séfjeink elkezdtek vacsorát főzni, megtapasztalhatták, hogy milyen mókás egy olyan konyha, ahol a vágódeszka jön-megy, ahogy a hullámok emelgetik a hajót, illetve hogy a giroszkópos tűzhely milyen hasznos, ha épp levest főz az ember négyméteres hullámozásban. Azért picit aggódtam miattuk, mert a menő séfek nem indulnak el otthonról fejenként 6-8 darab brutálisan éles kés nélkül, amit a késtokban hordanak magukkal, de használat közben persze ezek elő vannak véve, így a hullámokon ugrálva elég veszélyes játék hagymát aprítani. A srácok nekiálltak közben sütni is, így a frász állt belém, amikor veszett kiabálás hallatszott ki a konyhából, azt hittem valakire ráömlött valami, megégett, vagy hasonló, de csak egymást kapacitálták, hogy valaki tartsa becsukva a dühöngő sütő ajtaját, hogy ne essen ki belőle a tepsi.

Egyszer régen még kadétként egy másik hajón és másik tengeren az én szakácskodásom mellett történt egy mókás eset. Hazafelé tartottunk a Jón tengerről, Görögországból. Már két hete hajóztunk és édességet vágyott a csapat, ezért készítettem nekik egy pitét. Kellemes vanília illatot árasztott a sütő, folyton jöttek, hogy kész van e már?! – de persze még nem volt, mikor egy nagy hullámon bukdácsoló egyet a hajó, a sütőajtó kinyílt, és a tepsi arccal lefelé kiugrott a szalon közepére. Nem emlékszem pontosan, hogy milyen

módon fejeztem ki magamat, de eléggé kerekre sikerült, mire megjelent a kapitány úr és elkiabálta magát: Ki ne dobd! – megesszük a földről! --- és valóban, öt perc sem kellett, hogy a sütinek nyoma se maradjon!

A két séf sértetlenül megúszta a kalandot és a vacsora is elkészült, mire egy öbölben horgonyt dobtam a 16 órányi megfeszített küzdelem után. Estére lecsendesedett a szél is, így végül hullafáradtan, de szerencsésen, megtapasztalva a természet erőit és a saját lelki erőnkben megerősödve fogyasztottuk el az ételt.

(folyt. köv.)

Meghívó, közlemények, hirdetések

Maszk-adomány - A Fény Alapítvány mindenkitől türelmet kér

A vártnál is nagyobbnak bizonyult az igény a Fény Alapítvány által térítésmentesen felajánlott maszkok iránt. Az adományozó a már felvett megrendeléseket igyekszik mielőbb teljesíteni, a további igények tekintetében pedig türelmet kérnek.

Várakozáson felüli számban érkezett igény a Fény Alapítványhoz a látássérült személyek számára felajánlott ingyenes szájmáskok iránt. Az alapítvány önkéntesei az elmúlt napokban több száz egyéni és szervezeti megrendelést vettek fel, és mostanra szintén több száz maszkot juttattak el az igénylőkhöz. A megrendelések teljesítése minden kapacitásukat leköti, illetve a készleteik feltöltése is időt igényel.

A Fény Alapítvány képviselője ezért azt kéri, hogy az igénylők legyenek türelemmel. A már felvett megrendeléseket igyekeznek folyamatosan teljesíteni, azonban további igényeket a következő napokban nem tudnak fogadni. Az alapítvány képviselője jelezni fogja, ha ismét módjukban áll felvenni a maszkokra vonatkozó igényeket, amiről természetesen azonnal tájékoztatást adunk.

Megértésüket és türelmüket kérjük és köszönjük.

Fény Alapítvány

Vakok és gyengénlátók segítségére

A próféta léptei 2020 irodalmi pályázat eredménye

Kedves Barátaim!

Mély hálával köszönöm, hogy idén is megbíztatok írásaitok értékelésével. Kicsit úgy vagyok én ezzel, mint Keresztelő János mondta az eljövendő Jézusról: Nem vagyok én méltó arra sem, hogy lehajolván saruja szíját megoldjam.

Roppant nagyra értékelem, hogy életetek hiányosságával együtt élve törekedtek szebbé tenni a világot, igazolva, hogy nem néztek, de láttok. Látjátok csodáit az életnek, üzeneteit a szavaknak. Legyetek áldottak érte. Mindent mérlegelve a következő sorrendet állapítottam meg.

1. Szent István napja jeligével A kenyérszentelés.

2. A megpróbáltatás jeligével az Így is lehet élni.

A beküldött két írás mélyen keresztény emberi tartalommal teljes, amire oly nagy szüksége van ma a világnak.

3. A kutya jeligével: A vadon bennünk él című írás. Ami csiszolt irodalmi szinten örökíti meg az ember, a gazda és a kutyája sok évezredes tapasztalatból ismert, más irodalmi értékekben is megfogalmazott „emberi” kapcsolatot, a természet megbecsülésének fontosságát.

4. Rímfaragó jeligével beküldött versek. Mind az öt nagyon szép, de az Anya nem mondtad és az Aradi gyász kivételesen nagyon szép alkotás. A versírás igazi barázdáiban jár, az Aradi gyász a mostanság is még élő bánat tartalmában, dallamosságában nagyszerű vers.

Vallásos, hitvalló versek csokra dicséri a Madárdal jeligével küldött több verset. Csak így tovább!

Nagyra értékelem egyébként Kyra Angie e-magánhangzókkal írott verseit, bizonyítva nyelvünk páratlan lehetőségeit. Meghatóan szép megközelítésben írta meg Ahol édesapám született jeligével a Mindenkor megéri elbeszélésében a hajdani család szegénységben összetartó, gyermekbecsülő nagyságát.

Amint látjátok, nem is olyan könnyű sorrendet felállítani.

További életetekre, szavakba foglalható gondolataitokra kérem Isten áldását.

Kiváló tisztelettel: Bereczki András nyug. lelkipásztor, a zsűri elnöke.

Pályázat első helyezése Kovács József (kopek), Ferencz Lehel és Szauer Gertrud

Minden pályázónak megköszönöm a részvételt.

Vakmissziós csendes hét

Szomorú szívvel hirdetem, hogy a 2020. június 8-12-ig tartó vakmissziós csendes hetet Tahitótfalun a koronavírus miatt nem fogjuk megtartani. Ha addigra enyhíteni is fogják a korlátozásokat, akkor sem fogjuk megrendezni az önök védelme érdekében, hiszen már csak 1 hónap van addig. Folyamatosan imádkozunk a járvány megszűnéséért, reménységünket az Úrba vetjük. Adja az Úr, hogy pár hónap után túl legyünk ezen. Ha így lesz, akkor megtartjuk a Vakmisszió csendes hetét egy másik időpontban: 2020. szeptember 7-től 11-ig Tahitótfalun a Sion-hegye Konferencia-központban. A csendes hét címe, programja a tervek szerint maradna. A nyár ideje alatt folyamatosan figyelni fogjuk a járvány helyzetét, és ha továbbra is fennállna a veszély, természetesen a szeptemberi időpontban sem tartjuk meg a csendes hetet. Ebben az esetben 2021 nyarán fogunk Tahiban találkozni.

Az idej, szeptemberi csendes hétre a jelentkezési határidő: augusztus 15. tízezer forint előleg befizetésével. Ha addig tudunk alkalmainkon találkozni, be lehet fizetni készpénzben nyugta ellenében, ha ez nem lesz lehetséges, akkor banki átutalással lehet az előleget befizetni ide: Református Missziói Központ:

Bankszámlaszám: CIB Bank 11100104-18188404-36000001

Közlemény: Vakmisszió, Tahí.

A részvételi díj kevesebb lenne a misszió anyagi támogatásával: 26.000 forint szállással, háromszori étkezéssel, kirándulással, éttermi ebéddel, múzeumbelépővel.

Vannak olyan Testvérek, akik a júniusi időpontra befizették már az előleget, ezt köszönjük. Ha valakinek nem jó a szeptemberi időpont, de előleget már fizetett, akkor azt jelezzék a misszió lelkészének, és visszautaljuk a befizetett összeget.

Az Úr vigyázzon mindnyájunkra!

Áldást, békességet kívánva:

Nógrádiné Kovács Alexandra Vakmisszióvezető lelkipásztor

+36(30)546-2753

vakmisszio.rmk@gmail.com

Kövessen bennünket a közösségi portálokon is:

IMPRESSZUM

A folyóirat neve: **Vakok Világa**

Kiadó: **Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége**

Kiadó székhelye: **1146 Budapest, Thököly út 105..**

Felelős kiadó: **dr. Nagy Sándor, MVGYOSZ elnöke**

Felelős szerkesztő: **Sztakó Krisztina**

Tervezőszerkesztő: **Sebesi Éva**

Kapcsolat: **e-mail: vakokvilaga@mvgyosz.hu • www.mvgyosz.hu**

Adományszámla: **16200106-11512718 Adószám: 19002464-2-42**

Telefon: **+36 (1) 384-8440**

Posta: **MVGYOSZ 1406 Budapest, Pf.: 44.**

Készült: **PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdió**

Az újság előfizethető a kiadónál és az MVGYOSZ tagegyesületeinél.

ISSN 0209-6765

Előfizetési díj 1 évre (12 lapszám): **4620 Ft.**

GAZDASÁGVÉDELMI AKCIÓTERV

**bértámogatás
a veszélyeztetett
munkavállalóknak**

**adócsökkentés
a munkahelyek
megtartásáért**

**0 százalékos hitel
a vállalkozóknak**

**a hiteltörlesztések
felfüggesztése**

**a 13. havi nyugdíj
visszaépítése**

Megvédjük a munkahelyeket, és biztosítjuk a családok megélhetését.

EGYETLEN MAGYAR SINCS EGYEDÜL.